ประเทืองปัญญา
ปริศนาคำกลอน

โดย

มณฑนา รัตนาภิชาติ

ประเทือง	คือเพิ่มพูนให้มากกว่า
ปัญญา	คือความรู้ฟื้นฟูสมอง
ปริศนา	คือคำถามให้ไตร่ตรอง
คำกลอน	ต้องประพันธ์ตามฉันทลักษณ์
ประลอง	คือท้าทายให้ทายถูก
ความรู้	ผูกประสบการณ์ได้ประจักษ์
ฟื้นฟู	ความทรงจำน่าคิดนัก
สมอง	จักต้องรักษาให้ดีเอย

ประเทืองปัญญาปริศนาคำกลอน
มิใช่สอนเพื่อให้ความรู้
แต่เป็นกิจกรรมได้สำหรับครู
ไว้ฟื้นฟูความทรงจำอันล้ำค่า
เพื่อผู้อ่านใช้เวลาว่างในชีวิต
เพื่อพินิจข้อความตามเนื้อหา
เพื่อกระตุ้นสมองให้ไวปัญญา
ไม่เฉื่อยชาซึมเหงาดูเศร้าใจ
สมองนี้สำคัญมากที่สุด
สมองเป็นจุดรวมพลังอันแจ่มใส
อย่าปล่อยเฉยอับเฉาไม่คิดอะไร
ฝึกเถอะให้ใช้สมองประลองกัน

บทกลอน

ประเทืองปัญญา
ปริศนาคำกลอน

แผ่นที่ ๑-๙๙

พร้อมเฉลย

โดย

อาจารย์มณฑนา รัตนาภิชาติ

ขอแถลงแจ้งชี้ตรงนี้ก่อน

เป็นสุนทรกลอนสุภาพพร้อมเฉลย
เดิมแต่งเล่นให้เด็กคิดขอภิเปรย
ว่างก็เลยแต่งต่ออีกหลายคำ
เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสมอง
ได้ประลองความคิดอันคมขำ
ได้กระตุ้นความรู้ความทรงจำ
จึงได้นำคำกลอนเหล่านั้นมา
โดยใช้พจนานุกรมเป็นหลัก
ทั้งตระหนักอักษรกลอนภาษา
ต้องตรวจดูแก้ไขต่างต่างนานา
ได้ประเทืองปัญญาเล่มน้อยนี้
ขอให้เป็นประโยน์ต่อสมอง
มาประลองความคิดจิตสุขศรี
ได้ไม่เสื่อมเร็วนักจักทุกข์ทวี
จึงได้พลีสตางค์พิมพ์ไว้แจกกัน

มณฑนา รัตนาภิชาติ

๑ ก.ย.๖๗

ด้วยสำนึกรู้รำลึกคุณแผ่นดินไทย และพระมหากษัตริย์ไทย

พระมหากษัตริย์ไทยในสยาม
ทรงคุณงามความดีที่สร้างสรรค์
ร.หนึ่งคือนักรบฉกาจฉกรรจ์
ทรงฝ่าฟันรวบรวมแผ่นดินไทย

ร.สองคือนักปราชญ์ศิลป์ภาษา
สร้างเอกลักษณ์อักขรายุคสดใส
โขนละครวรรณคดีดนตรีไทย
แกะสลักอำไพหาใครเกิน

ร.สามเจ้าสัวส่งเรือพานิชย์
เงินถุงแดงสถิตย์พระคลังควรสรรเสริญ
ไว้กู้ชาติกู้แผ่นดินใช่บังเอิญ
ไทยเจริญด้วยวัดหลากมากมายมี

ร.สี่คือพระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์
สุริยคราสที่หว้ากอเป็นสักขี
ศิลาจารึกลายสือไทของเรานี้
และยังมีของเก่าเข้าพิพิธภัณฑ์

ร.ห้าพระปิยมหาราช
ทรงเลิกทาสให้ไทยได้สุขสันต์
เสียแดนไกลรักษาไว้แหลมทองพลัน
เงินถุงแดงนั้นได้ใช้กู้แผ่นดิน

ร.หกพระมหาธีรราชเจ้า
พระผ่านเกล้าตระหนักในใจถวิล
ก่อกำเนิดลูกเสือไทยได้ยลยิน
วรรณคดีมิสิ้นจากจินต์พระองค์
ร.เจ็ด พระราชทานรัฐธรรมนูญ
ร.แปดแสนอาดูรสูญประสงค์
ร.เก้าเกิดโครงการณ์หลายแห่งลง
พระบิดาฝนหลวงส่งพระบารมี
พระเสด็จทั่วแดนทุรกันดาร
ทรงสมานทุกเขตไทยได้สุขศรี
เพลงพระราชนิพนธ์ทรงดนตรี
กษัตริย์ที่ทั่วโลกเทิดพระนาม
ร.สิบทรงสืบสานปณิธานต่อ
ได้เกิดก่อจิตอาสาน่าเกรงขาม
ทรงดูแลผองไทยในทุกยาม
เทิดพระนามพระวชิรเกล้าเจ้าจอมไทย
ทุกพระองค์ทรงทศพิธราชธรรม
แสนประเสริฐเลิศล้ำราษฎร์สดใส
ชาติศาสน์กษัตริย์ความเป็นไทย
ขอจงธำรงไว้ชั่วนิรันดร์

มณฑนา รัตนาภิชาติ
๑ ก.ย.๖๗

กาพย์ฉบัง ๑๖

บทไหว้ครู

ประนมกรกราบไตรรัตน์ ขจรขจายจรัส
แถลงอรรถบูชาบารมี
คือครูผู้เลิศเรืองศรี พระพุทธองค์นี้
แจงวจีพระธรรมคำสอน
พระสงฆ์สืบศาสน์บวร คุณเอื้ออาทร
สั่งสอนพุทธศาสน์ยาวนาน
องค์พระคเณศวร์วิเศษปาน ครูบาอาจารย์
อักษรสารการประพันธ์
กราบพ่อแม่แลครูผู้สรรค์ ศาสตร์ศิลป์จำนรรค์
ข้าน้อยนั้นได้เพียรเขียนมา
เผยแพร่กานท์กลอนภาษา ประโยชน์มีมา
หรรษาสุขสันต์ทั่วกันเทอญ

มณฑนา รัตนาภิชาติ
๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

ตัวอย่าง **ฉ...**

ห้าวหาญแข็งแรงคนวัยนี้	ฉกรรจ์
หนังสือที่เป็นชุดช่างน่าอ่าน	ฉบับ
แสดงปิติยินดีโดยจัดงาน	ฉลอง
ไฟฟ้าผ่านวัตถุนี้ไม่ได้	ฉนวน
มีสติ ปัญญาดีที่กล่าวขาน	ฉลาด
ต้องคิดอ่านปรุตามลายอันอ่อนไหว	ฉลุ
ดูแปลกประหลาดกว่าที่เคยเป็นไป	ฉงน
นี่อะไรม้วนเล็กจับเสี่ยงทาย	ฉลาก

๑ ก.....

คนแก่มักเป็นโรคเสื่อมในกาย

นักเขียนหมายประพันธ์ตามสมอง

ความหมายคือหัวใจน่าจับจอง

เพ่งมองดูกรรมฐานอีกแบบนา

ออกพรรษาเทศกาลนี้ก็มาถึง

ในน้ำซึ่งบัวสวยน่าเสาะหา

คือน้องสาวร่วมครรภ์มารดา

เหรียญเงินตราเป็นโลหะจะเก็บไว้

๒ กะ.....

กึ่งกึ่งไม่รู้ชายหรือหญิงแน่

และที่แท้เปิดปิดไวอะไรหนา

นกริมน้ำดำน้ำตาลชอบกินปลา

มาตราชั่งเพชรพลอยหนักเท่าใด

คนทำงานในเรือเรียกอย่างนี้

ภาชนะดีล้างผักซักผ้าไหว

กวนกะทิข้าวเหนียวหนึบขนมไทย

แมลงอะไรตัวเล็กกลิ่นฉุนจัง

๓ กระ...

แผ่นใสเงาสะท้อนไว้ดูหน้า
ทุกบ้านหามาตักแกงตักข้าวสวย
จักสานใส่ข้าวเหนียวทั้งจนรวย
โลหะช่วยสั่นแล้วกังวาลดัง
สัตว์เคี้ยวเอื้องไม่ใหญ่ไม่เล็กนัก
ภาชนะไม้ตักน้ำตามที่หวัง
ที่เก็บอาหารในท้องต้องระวัง
ซุ้มใหญ่จังอยู่ชั่วคราวปิกนิกกัน

๔ กระ...

ทำให้เสื้อติดกันทั้งซ้ายขวา
ไผ่ตัดมาใส่ได้ทั้งน้ำหวาน
เป็นหัวข้อคำถามห้ามคิดนาน
ไม่อยู่บ้านมืดออกไปดวงไฟมา
จะหุงข้าวทอดผัดจัดใช้ได้
ขาวเนื้อในเปลือกดำแข็งเป็นหนักหนา
มุงด้วยจากฟากใช้ไผ่อาศัยมา
ชื่อของปลาพอได้น้ำทำท่าที

๕ กระ...

สิ่งที่แข็งที่สุดร่างกายคน
เจียวหอมล้นไว้ผัดไว้แกงหลาย
รูปแบบต่างใส่ของถือหรือสะพาย
นำถวายพุทธบูชาคงคาลอย
แผ่นบางเขียนหรือทำเป็นหนังสือ
นี่ก็คือลูกปืนเราต้องถอย
พูดกันเบาที่สุดและรอคอย
น้ำร้อนหน่อยจะเก็บไว้ได้นานวัน

๖ กระ... กระ...

ทำอายเหนียมมือวางไหนให้ลำบาก
เล่นตัวมากสะบัดสะบิ้งไหว
แรงไม่มีขาแข็งย่องแย่งไป
ประหยัดไว้ทีละน้อยค่อยค่อยมี
จะเดินไปให้ช้าท่ายืดยาด
ทำอำนาจปั้นปึ่งใส่ซ้ำเสียดสี
ป่วยบ่อยบ่อยเป็นแล้วหายกลับกลายดี
ต้องหลบหนีไร้ที่ไปให้อาวรณ์

๗ กระ... กระ...

ช่างแช่มช้อยชื่นชวนล้วนสดใส
แคล่วคล่องไวปุ๊บปั๊บมิหน่ายแหนง
ใส่จริตน่ารักจักจัดแจง
อารมณ์แรงวุ่นใจไม่อาจทน
ปากนิดจมูกหน่อยร่างน้อยน้อย
บ่นบ่อยบ่อยนั่นไงแต่ไร้ผล
ขยับเขยื้อนอวัยวะตน
เก้งก้างจนถูกบ่นว่าเหมือนม้าดีด

๘ กำ...

มีพลังแกร่งกล้าอาจหาญ
สวมข้อมือมานานราคาหลาย
เศร้าอุราโศกาแทบวางวาย
ลูกน้ำยุงลายต้องไม่มีต่อไป
มือกำไว้เตรียมสู้ให้รู้แพ้
แนวรั้วแน่ป้องกันจะหวั่นไฉน
เขาดูแลทั่วตำบลให้ปลอดภัย
บอกงานไงตามลำดับและเวลา

๙ กรรม ...

ลูกจ้างทำงานหนักถูกเอาเปรียบ
นั่งนิ่งเงียบกำหนดยุบพองหนอ
ตั้งเป็นกลุ่มคณะงานการให้พอ
จากกรรมรอลมเบ่งให้คลอดมา
มีกรรมเป็นเผ่าพันธ์คล้ายพ่อแม่
เห็นจะแย่ผลกรรมทำหนักหนา
พระอาจารย์คู่สวดบวชนาคมา
ทรัพย์สมบัติที่นาสิทธิ์ของเรา

๑๐ กัง...

ให้สงสัยในจิตคิดอยากถาม
คนคดโกงไม่งามตามกระแส
คิดเป็นห่วงระลึกนึกเหลียวแล
ศิลปะแน่ป้องกันตัวไม่กลัวใคร
คือเครื่องปั้นของจีนลวดลายสวย
โลหะดังด้วยสำเนียงเสียงใส
ระฆังวงเดือนกรุ๋งกริ๋งแว่วไกลไกล
ลมพัดไกวใบพัดหมุนตามแรงลม

๑๑ ข...

พิธีให้ลำดับเรียงเป็นแถว
นับเป็นแนวเป็นตอนตามร่องสวน
ลักษณะใหญ่เล็กไม่เรรวน
แบบอย่างควรประพฤติยึดไว้ดี
คุณสมบัติของยาว่าอย่างนั้น
ของกินกันหลังอาหารหวานสดสี
อยู่เหนือตารูปสวยตามแต่มี
ต้นไม้นี้มีผลใหญ่หอมเหลืองเอย

๑๒ ขัด...

ไม่สะดวกเพราะมีคนจ้องคอยแกล้ง
มีเรื่องแย้งไม่ลงกันหวั่นไหวเหลือ
ไม่ตามใจขัดใจแสนจะเมื่อ
เจ็บตามเนื้อเส้นเอ็นต้องทายา
รู้สึกอายเก้อเก้อกลัวทำผิด
ไม่รู้คิดเข้ามาแทรกแปลกปัญหา
ขัดเราสูญเสียหายซึ่งลาภา
อาจโกรธาเพราะขัดกันไม่เข้าใจ

๑๓ ข้าว...

ชื่อว่ายามาจากข้าวอ่อนอ่อน
แกงร้อนร้อนราดข้าวอร่อยเหลือ
แผ่นบางบางปิ้งพองใหญ่กินไม่เบื่อ
ต้มแล้วราดน้ำเกลือฝักเม็ดงาม
ข้าวเปลือกคั่วโขลกแบนเก็บไว้ได้
ข้าวนี้ไงตากแห้งเก็บมีล้นหลาม
ขนมจีนบางคนเรียกแปลกอีกนาม
ข้าวเหนียวงามชุบไข่ปิ้งหอมน่ากิน

๑๔ ขี้...

จากเศษไม้หล่นมาติดไฟได้
สักนิดก็ไม่ให้ตระหนี่เหลือ
จากรักแร้กลิ่นบ้างแรงบ้างจางเจือ
มีที่เสื้อเพราะเหงื่อแห้งเห็นร่องรอย
เรียกเท่าไรไม่ตื่นแม้เสียงลั่น
ตัวเรานั้นเช่นทาสเขาเศร้าถดถอย
ทั้งสมองก็เขลาโง่โผล่จากดอย
กระทบหน่อยร้องไห้โฮโอ้แย่จริง

๑๕ เข้า...

รวมทุนกันจัดตั้งบริษัท
หน้าที่เราแน่ชัดต้องรักษา
ดลจิตใจให้นิมิตคิดนำพา
ดูทีท่าเหมาะเจาะเพราะพอใจ
ให้ถึงอกถึงใจไปทุกอย่าง
เสื้อรัดรูปแนบร่างช่างสดใส
ล่ารายชื่อจดไว้เป็นแถวไป
กล่องใหญ่ไงใส่คนนอนตอนหมดลม

๑๖ เข้า...

ตกอยู่ในสถานการณ์ลำบากมาก
ไม่ยุ่งยากถ้าหากรอต่อเป็นแถว
อะไรหักดามเอาไว้พันตามแนว
ขาดทุนแล้วกิจการนี้ไม่ดีเลย
จะพูดทำก็เห็นแก่พรรคพวก
ไม่สะดวกย้อนเอาเราอย่างเปิดเผย
ซาบซึ้งนักเรื่องนี้ที่ภิเปรย
นั่งเช่นเคยดูลมหายใจตน

๑๗ คอ...

เสียใจก้มดูดินไม่เงยหน้า
ชื่อปากกาจิ้มหมึกดำทำขีดเขียน
ส่วนคอแถวกระเดือกไม่แปรเปลี่ยน
นักดื่มเพียรดื่มเก่งไม่เมานา
เสื้อสองสายตัวหลวมกลางอกจีบ
แผ่นดินลีบกิ่วแคบชื่อเหมาะหนา
โรคขาดเกลือไอโอดีนนี่แหละนา
ส่วนยาวหนาโถส้วมเรียกอะไร

๑๘ เครื่อง...

มีกลไกให้ดังและเขยื้อน
บ้างก็เลื่อนลอยไปในเวหา
แหวนเข็มขัดกำไลขาวพราวตา
ใส่ทุกคราราชการงานต้องมี
หัวหมูเห็ดเป็ดไก่วางให้เจ้า
โขลกจนผสมเข้ากันพร้อมสันสี
จากหวายไผ่กระบุงตะกร้าฝาชี
จากดินที่ผสมกันปั้นเผาไฟ

๑๙ จัง...

แบ่งเขตการปกครองทั่วท้องที่
สม่ำเสมอดีเป็นระยะกะเกณฑ์สรร
อาหารพระภิกษุได้ฉันกัน
โบราณนั้นเรียกภาษีคำนี้เอง
คือแมลงเสียงใสไพเราะพร้อง
ตกตลึงแลจ้องใจโหวงเหวง
ยืนเตรียมสู้ซึ่งกันฉันไม่เกรง
ศัพท์แต่เพรงเรียกหางเสือเรือโบราณ

๒๐ เจ้า...

เป็นหัวหน้าออกเงินงานใหญ่นี้
ต้องใช้หนี้คนนั้นเขาช่วยเหลือ
มีอุบายเล่ห์กลคนไม่เชื่อ
ชายนี้จุนเจือรักใคร่หญิงหลายคน
ชายคนนั้นกำลังแต่งงานหญิง
ใหญ่ยิ่งคนกลัวเกรงทุกแห่งหน
หัวหน้างานพวกเราเข้าดีล้น
ไม่เห็นตนแต่ไหว้บวงสรวงพลี

๒๑ ชะ ...

ดวงชีวิตโหรทำนายและทายทัก
คือชื่อผักห่อแกล้มกับเมี่ยงสวย
ใบชุบไข่ทอดกิน กลิ่นอำนวย
สัตว์นี้ให้น้ำหอมด้วยน่าแปลกใจ
เคลื่อนช้าช้าประคองไปให้ถึง
เรียกสัตว์ซึ่งโหยหวนโหนไม้ไหว
เห็นที่จะเกือบจะแปลความไป
จักสวนนี้ไงใส่ส่วยน้ำพระร่วงเรา

๒๒ ชาว...

อยู่บนภูขึ้นดอยนับร้อยครั้ง
ไม่หยุดยั้งเผาป่าปลูกพืชเสมอ
หลังสู่ฟ้าหน้าสู้ดินจริงนะเออ
ไม่เลิศเลอคนเดินดินกินข้าวแกง
บ้างกรีดยางปลูกลองกองทุเรียนเงาะ
ช่างเหมาะเจาะขายของป่ามาแอบแฝง
ออกหาปลามาขายทั้งถูกแพง
อยู่ในแสงสวยหรูดูเจริญ

๒๓ ดอก...

ชื่อลายในไพ่ขาวแดงเด่น

ลายไทยเช่นของจริงต่อเป็นสาย

ยืมเขามาถูกคิดค่าเพิ่มมิคลาย

สุดจะหมายจากฟ้ามาชมกัน

ขีดเส้นขวางเล็กเล็กให้เด่นเห็น

แมวเอ๋ยเช่นกวีแต่งไม่แปรผัน

ดอกม่วงดำทำขนมกินกันมัน

จุดพุ่งพลันฟ้าสกาวพราวประปราย

๒๔ ต....

ขายของทุกอย่างเพื่อผู้ซื้อ

ริมน้ำคือดินอาจพังได้ไฉน

ส่งเสียงดังโกรธจะโทษใคร

กล่องเล็กไงเก็บแหวนของเรา

ทำจังงังงงมึนเหมือนเห็นผี

แสดงนี้คนหัวเราะคลายเศร้าเหงา

ปลายสิ่งของเก็บไว้บนเพราะบางเบา

ชื่อของเต่าทะเลชนิดหนึ่ง

๒๕ ตะ...

ปลายแหลมตัวเล็กตีติดไม้
แม่บ้านใช้ผัดข้าวปลาและอาหาร
ส่งเสียงดังเรียกคนไกลอย่าได้นาน
แสงตระการประโยชน์ล้นจนค่ำลง
ผลิตของไว้ใส่ตอนไปตลาด
กินไม่ขาดอยากเคี้ยวเป็นผุยผง
เป็นตาตาร่อนของที่ใหญ่คง
นกในพงหัวล้านเลื่อมเอือมระอา

๒๖ ตก...

เงินย้อนหลังดังที่หวังไว้
หย่อนเหยื่อไปปลาฮุบตวัดสาย
ช้างดุร้ายน้ำมันออกทั่วร่างกาย
แท้งลูกตายอาการนี้ยังมีเลย
สารละลายกลายเป็นก้อนแก้วใส
สะท้านสะทกหัวใจไม่กล้าเผย
เวลาเกิดคนโบราณเรียกเช่นเคย
ทุกข์นะเอยอับจนคนไม่มอง

๒๗ ตำ...

ไม่ชมเขากลับกล่าวตรงกันข้าม
ต้นขึ้นงามเลื้อยพันประโยน์หลาย
ต้นนี้คันที่สุดอย่ากล้ำกราย
คือที่หมายในหน้าที่และการงาน
ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แน่คือเขา
นานยังเนาเป็นแบบอย่างทางดีขาน
เป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมานาน
สร้างเหมือนบ้านเจ้านายไว้พักกัน

๒๘ ทะ...

เครื่องตวงวัดโบราณมีนามว่า
เมฆลอยมาดำมืดมัวสลัว
ดูแลบำรุงรักษาไม่น่ากลัว
คนถือตัวหยิ่งจังทั้งอวดดี
จดชื่อในบัญชีทุกครัวเรือน
ช่อหมากเกลื่อนหลายช่อก็สวยสี
เจาะเป็นรูไปอีกฟากประโยชน์มี
คนพวกนี้ถกเถียงเสียงลั่นไป

๒๙ ท้อง...

ใกล้จะคลอดเต็มที่เตรียมตัวพร้อม
ทางน้ำขุดห้อมล้อมไม้สวนสวย
อาการอืดลมในท้องไม่อำนวย
หิวอีกด้วยแย่จริงทำอย่างไร
ส่วนกลางของคุ้งน้ำคือนามเรียก
อีเปียกเปียกแฉะแฉะและเลอะไหล
อีมิออกก้อนแข็งต้องสวนไว
อดอยากไงหิวเหลือทนปากท้องเรา

๓๐ นา...

เป็นผู้นำสูงสุดหน่วยงานหนึ่ง
เทพที่พึ่งปราบอธรรมย้ำแก้ไข
เป็นพาหนะลอยน้ำข้ามฝั่งไป
เพศแม่ไซร้งามละมุนอุ่นชีวา
เลื่อยช้ากายาใหญ่มีหงอนด้วย
มีเข็มช่วยชี้เวลาตั้งแขวนฝา
เรียกเข็มยาวผ่านแต่ละเวลา
หญิงหัวหน้าในหน่วยงานทำการดี

๓๑ นัก...

อายุเยาว์เฝ้าขีดเขียนเรียนหนังสือ
เขาใช้มือแจกไพ่ทั้งระวังเสมอ
จะกี่กั๊กกี่แบนนะเพื่อนเกลอ
หมัดนี้เจอที่คางผางเดียวงง
ถือไมค์ร้องเพลงให้คนชอบ
สอนชี้ปลอบบนธรรมาสน์ปราศความหลง
ถือดาบมั่นป้องกันชาติดังจำนง
นำเครื่องตรงร่อนสู่ฟ้าอ้าเก่งจริง

๓๒ น้ำ...

เสกวารีปัดเป่าเรื่องเดือดร้อน
ดื่มตัดรอนร่างกายเปลี่ยนนิสัย
มาจากผึ้งทำรังอย่างตั้งใจ
ส่วนระเหยใสกลายเป็นหยดน้ำนี้
ใช้ทอดผัดมีอยู่หลายชนิด
มงคลคิดจากเปลือกหอยสง่าศรี
น้ำออกจากตาเศร้าทวี
โขลกรวมกันให้ดีมีผักกิน

๓๓ บรร...

นำของเล็กใส่ลงในภาชนะ
ที่เป็นจะค่อยคลายกลายสดใส
ค่อยค่อยเขียนให้สะสวยด้วยวิไล
สู่จุดหมายตามใจประสงค์พลัน
ครบถ้วนถึงกำหนดอีกครั้งหนึ่ง
ดนตรีซึ้งดีดสีฟังก็นั่งฝัน
เป็นเส้นตรงเที่ยงแท้ยอมรับกัน
บวชเณรนั้นเรียกคำนี้ตามมีมา

๓๔ บุ...

นกสูงศักดิ์แสนสวยรำแพนหาง
ลอยเคว้งคว้างงดงามยามเดือนหงาย
ดอกไม้แห้งรวมกลิ่นหอมมิรู้คลาย
อาจจะตายมะเร็งปอดยอดเสพยา
รวมผู้คนในเขตและปกป้อง
ไม่ขัดข้องของเก่าเก่าควรรักษา
ต้องเข็มแข็งตามเพศและกายา
เก่าคร่ำคร่าหาชิ้นดีไม่มีเลย

๓๕ ปฏิ...

บอกแสดงแจ้งวันผันเปลี่ยนผ่าน

การทำงานทำหน้าที่คำนี้ไข

ช่วยต้อนรับแขกในงานเมื่อมาไป

ต้องแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง

คือพูดจาปราศรัยในโอกาส

คืออำนาจเป็นใหญ่อย่างผาดแผลง

คือเทวรูปพระพุทธรูปตามแสดง

ต้องใช้แรงซ่อมรั้งไม่พังลง

๓๖ ประ...

รวมกันในห้องใหญ่เพื่อแจ้งข่าว

ตกแต่งราวงานพิธีที่ใหญ่หลวง

พวกเราท่านคนทั้งหลายทั้งปวง

อย่าได้ห่วงพยุงไว้ไม่ล้มลง

แสงพร่างพรายนัยน์ตาส่องวาววับ

เขานั่งจับถาดถวายแด่พระสงฆ์

โทษนี้หนักชีวิตต้องปลดปลง

ตามไปตรงจับลูกบิดเปิดปิดเอง

๓๗ ผ้า...

ทอดอกดวงชื่อลูกของต้นไม้
สตรีใช้แต่ละเดือนไม่ผลีผลาม
เก่าคร่ำคร่าขาดรุ่งริ่งสมนาม
ใช้เมื่อยามมีแผลผ้านี้พัน
ผ้าสามผืนถวายชายบวชพระ
ใช้ยางไม่ทะลุเลอะให้เลือกสรร
ผ้าหุ้มหนาไว้ห่มถ้าหนาวกัน
ผืนเล็กนั้นห่อทารกแรกเกิดมา

๓๘ ผ้า...

คลุมจากเอวลงไปจนกรอมส้น
หุ้มเบื้องบนทรวงหญิงทิ้งชายไหว
เช็ดหน้าตาส่วนตัวไม่มั่วใคร
ทอเส้นใหญ่ขนนุ่มหนาเนียนดี
อากาศเย็นพันไว้ที่คอนั่น
หากหนาวสั่นคลุมโปงถ้ากลัวผี
ผลัดอาบน้ำของชายใช้มากมี
บังแสงสีที่หน้าต่างตกแต่งงาม

๓๙ พ...

ตัวอักษรไทยมีสี่สิบสี่
ชุดขาวดีดูแลคนไข้เสมอ
ขอจองล้างจองผลาญถ้าได้เจอ
ไพ่นะเออลูกเต๋าอีกสนุกดี
ผู้เห็นเหตุเขามาช่วยบอกกล่าว
เหมือนด้ายยาวทำให้ไข้ไม่สุขี
ไม่อยู่บ้านร่อนเร่จรลี
ทำหน้าที่เสมียนเขียนพิมพ์งาน

๔๐ มะ...

ลูกกลมเหลืองอาจหวานหรือเปรี้ยว
ลูกสีเขียวยำทำน้ำพริกอร่อยหนา
ลูกเขียวเหลืองเป็นฟันเฟืองสดุดตา
ผิวขรุขระหอมยาทั้งลูกใบ
ฝักงองอเปรี้ยวหวานสะท้านลิ้น
สุกเหลืองหอมน่ากินข้าวเหนียวไหน
ลูกเล็กเล็กดองเชื่อมเสียบไม้ไง
ตากแห้งไว้ต้มน้ำดื่มหอมปลื้มอุรา

๔๑ แม่...

เหล็กที่ดูดเหล็กได้ง่ายดายนัก
ช่างน่ารักเป็นแบบดูให้เหมือน
สามีเสียหรือหย่าร้างห่างจากเรือน
ค่อยเขยื้อนแผ่ออกเตรียมสู้กัน
มิใช่ลูกก็ให้ดูดนมจากเต้า
นำทัพเข้าสู้ศัตรูรู้ผ่อนผัน
ติดพระเอกตามไปดูทุกวี่วัน
มัวนั่งฝันแต่งตัวเก้อไม่ทันการณ์

๔๒ ไม้...

อายุวัยเกินครึ่งใกล้ถึงแล้ว
ไม่แน่แน่วโลเลเฉไฉเหลือ
ลองเสี่ยงทายเลือกไม่ยากหากคลุมเครือ
ช่างน่าเบื่อไม่ถูกกันทุกวันไป
ยังเยาว์วัยว่านอนสอนก็ง่าย
ฟังสบายนุ่มหูรู้แก้ไข
ยื่นคำขาดรู้แล้วรู้รอดไป
อาวุธไทยทำด้วยไม้ไว้ตีกัน

๔๓ ไม้...

มีตัวเลขเขียนไว้ให้ขีดเส้น
ติดธงเห็นการแบกของลูกเสือ
คนชราใช้พยุงค้ำจุนเจือ
พ่อใช้เมื่อหนุ่มแอบหาลูกสาวตน
ทำให้เด็กได้ดีมามากนัก
หากถูกลักเรือไม่ล่องต้องสับสน
วางเรียงรายรับรถไฟวิ่งไปบน
ไม้นี้ใช้หาบจนบ่าเป็นรอย

๔๔ ระ...

โลหะสร้างรูปสวยดีเสียงดัง
ควรระวังละอองคันที่โดนผิว
เต้นรำฟ้อนอ่อนช้อยราวกับปลิว
ตีเฉื่อยฉิวเครื่องปี่พาทย์เก่งจริงนา
เจ็บปวดรวดร้าวเพราะแผลช้ำ
เสียงร้องร่ำหริ่งเรไรไพรพฤกษา
หัวใจเต้นราวกลองตีในอุรา
ปะทุมาดังก้องหูดูเปลวเพลิง

๔๕ ลูก...

ทำเป็นซี่กั้นเขตรู้กันได้
ปิ้งทอดไฟชุบน้ำจิ้มชิมอร่อย
ห่อกระดาษสีต่างต่างรสไม่ด้อย
ก้อนเหลี่ยมจ้อยเลขทุกด้านอ่านพนัน
ขอมาเลี้ยงเป็นบุตรสุดสงสาร
วัดมีงานปิดทองลูกที่เลือกสรร
มาจากนาบ้านนอกขอบอกกัน
เปิดปิดพลันเพียงจับหมุนไม่วุ่นวาย

๔๖ ลูก...

ก้อนน้ำแข็งจากฟ้ามาสู่พื้น
พบดาษดื่นปลาชอบกินในน้ำขัง
เล่ห์กระเท่ห์อุบายแยบยลมัง
ปร้างเปรี้ยงดังอาจดับลับชีวา
สัญลักษณ์บ่งชี้หนทางให้
ทุกเพศวัยขอต้อนรับเพื่อซื้อหา
รับเงินไปให้ทำสัญญามา
เป็นภริยาลูกชายเราเขาเรียกกัน

๔๗ ลูก...

เด็กติดแม่ติดพ่อขอเรียกกล่าว
เม็ดแพรวพราวปักร้อยห้อยคอสวย
ออกจากไข่ตัวกะเปี๊ยกเดินได้ด้วย
ยามดวงซวยถูกเลิกงานคิดอ่านกัน
ใช้เข็มควักถักด้ายลายเล็กเล็ก
เป็นลูกเจ๊กลูกไทยใช้เรียกฉัน
บรรเลงเร็วก่อนจบครึกครื้นกัน
ห่อผ้านั้นนวดไปมาแข้งขาคน

๔๘ วิ...

ไม่เต็มบาทอาจคล้ายกับคนบ้า
ในเวลาวันเปลี่ยนเวียนคืนหมุน
คือความงามสดสวยด้วยละมุน
อารมณ์ครุ่นครียดเถียงเสียงว่ากัน
ติชมด้วยเหตุผลไม่ข้องขัด
ตริตรองชัดพิสูจน์ได้ใช่เสกสรร
ประสบเหตุเดือดร้อนสุดรำพัน
ครองคู่กันจัดงานงามตามประเพณี

๔๙ วิ...

จิตใจเป็นทุกข์กังวลล้น
อย่าสับสนคุณค่าหลายในอาหาร
ประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพาน
ความเพียรต้องยาวนานพยายาม
รู้จักดีพูดจาคุ้นเคยกัน
ในหลังนั้นพระพุทธรูปน่าเกรงขาม
น้อยที่สุดในการนับบอกโมงยาม
ตัดสินความคดีนี้ถูกต้องตรง

๕๐ วิ...

ความเงียบงันสงบวังเวงสุด
ชื่ออาวุธพระอินทร์ดังสายฟ้า
คือที่อยู่ของเหล่าเทวดา
งามนักหนาเลิศเลอยิ่งกว่าใคร
คือความรู้ทุกคนควรใฝ่หา
ทั่วกายาหมดรู้สึกได้ไฉน
บริสุทธิ์สะอาดทั้งกายใจ
ทำสิ่งใดดีเลิศประเสริฐเอย

๕๑ ส...

เหรียญมีค่าเลขหนึ่งถึงเลขสิบ
มีไว้หยิบฟอกตัวกลั้วฟองใส
ผ้านุ่งพระสีเหลืองเรียกอะไร
เครื่องมือไงใช้เจาะไม้เจาะปูนนา
ทำหน้าที่ควบคุมสั่งร่างกาย
ตวัดหมายจับสัตว์ตามปรารถนา
ผ้าหุ้มทรวงหญิงสมัยแต่ก่อนมา
ช่วยสายตาให้เห็นทุกอย่างเอย

๕๒ สุ...

ลูกไฟกลมสีแดงเลื่อนลอยฟ้า
มีสี่ขาน่ารักภักดีเจ้าของ
ขุนให้อ้วนเป็นอาหารน่าลิ้มลอง
นี่คือทองคำแท้ศัพท์ภาษาไทย
คือพญานกใหญ่ศัตรูนาค
จะลำบากน้ำนี้เมาเปลี่ยนนิสัย
ที่กว้างใหญ่ไว้ศพเรียกอะไร
ทั้งกายใจวาจาเรียบร้อยจริง

๕๓ สำ...

มีความสุขเบิกบานใจยิ่งนัก
ได้ตระหนักเสร็จงามตามมุ่งหมาย
เป็นตัวแทนทำแทนตามสบาย
แต่ไม่วายร่ำร้องต้องอ้อนวอน
ชื่อหัวมันชนิดหนึ่งซึ่งอร่อย
เป็นเรือลอยทะเลมิถ่ายถอน
มีโวหารภาษาไทยบางบทกลอน
เสเพลตอนเมามายไม่หมายดี

๕๔ หัว...

พูดไม่ฟังดื้อมากยากจะแก้
คนนี้แน่ลักของไปนิสัยเสีย
ช่วยหาเสียงนักการเมืองจนอ่อนเพลีย
สวมหัวเชียร์กันเสียใหม่ชั่วคราวครา
คัดคนเก่งแข่งขันคั้นอีกครั้ง
ถูกยับยั้งโบราณแท้แน่เชียวหนา
เพื่อนที่เก่งให้เป็นผู้นำพา
ตั้งขึ้นมาสรุปความตามลำพัง

๕๕ หาง...

คนเล็กสุดหยุดอยู่ที่ปลายแถว
นุ่งโจงแล้วม้วนหางเหน็บไว้กลางหลัง
ไว้ผมยาวถักเปียสวยดีจัง
ร้องเพลงดังสาวหนุ่มเต้นบนเวที
เครื่องประดับที่ปลายหลังคาโบสถ์
เรือแล่นโลดบิดเครื่องไปด่วนจี๋
ชื่อเป็นหางมากมายในบัญชี
บนเรือมีจังกูดไว้เลี้ยวเอย

๕๖ หู...

ได้ยินมาฟังแล้วเชื่อง่ายง่าย
ก็ไม่วายไม่ค่อยได้ยินเสียง
บ้างก็ไม่ได้ยินเลยทุกสำเนียง
ไม่อาจเลี่ยงแว่วไปใช่เรื่องจริง
ผูกเป็นโบว์ติดคอเสื้อเพื่อให้สวย
ใส่เห็ดด้วยอร่อยดีต้องมีขิง
หูปลานี้บนโต๊ะจีนหรูหราจริง
ภูเขาสูงยิ่งสร้างปัญหาให้หูเรา

๕๗ หมอ...

ทำนายดวงชะตาและราศี
นั่งเป่าปี่ชูคอคล้ายล้อเขา
สวดคาถาหมาหอนหลอนหลอกเรา
คลึงเบาเบาหนักหนักพักเส้นคลาย
ทำคลอดเด็กสมัยก่อนโบราณแล้ว
อาคมแน่วทำให้หลงตามมุ่งหมาย
กรออุดถอนออกได้โดยง่ายดาย
และสุดท้ายเพิ่งมีมารักษาดิน

๕๘ อนุ...

ราชาศัพท์หมายถึงน้องผู้ชาย
เด็กทุกรายได้เรียนชั้นเล็กก่อน
เขาคือคนรุ่นหลังอย่าตัดรอน
อำนวยพรกับบุญที่ทำมา
ส่วนเล็กสุดของทุกสิ่งทุกอย่าง
ไม่ลืมร้างสร้างสิ่งแทนไว้หวนหา
ลงมติยอมให้ทำตามขอมา
เก็บรักษาอย่าให้ต้องสูญเสียไป

๕๙ ออก...

แต่งแขกออกมาร้องก่อนแสดง
เธอจัดแจงเตรียมมีสามีแน่
กล้าพูดเพื่อประโยชน์ไม่ผันแปร
เคยนอนแคร่อบตัวก็เลิกรา
มิต้องแต่งดำแล้วต่อไปนี้
นี่คนดีลงคะแนนให้เถิดหนา
ออกแสดงบนเวทีแสงสีมา
ต้องเลิกราคบไม่ไหวนิสัยเดิม

๖๐ อ่อน...

ไม่ชำนาญงานนี้มีพลาดบ้าง
กำลังในร่างน้อยแรงไม่แข็ง
ยอมให้กันเหมือนว่าไม่มีแรง
ใจไม่แกร่งสงสารยอมตามกัน
ท่าร่ายรำดูอ่อนและน่ารัก
ได้ประจักษ์สุภาพแท้ไม่แปรผัน
ไม่สดชื่นขอพักผ่อนนอนกลางวัน
ถ้อยคำนั้นแสนไพเราะเสนาะจริง

๖๑ อา...

ตัวเลขเพิ่มขึ้นเรื่อยไม่ยั้งหยุด
เตรียมตัวรุดไปช่วยเต็มใจเสมอ
อยู่ประจำบ้านนี้ได้เจอะเจอ
เป็นผู้ใหญ่กว่าเธอขอเคารพ
เสียดายคนดีไปให้คิดถึง
ต้องพึ่งปืนมีดธนูศัตรูสยบ
บทท่องจำของนักเรียนจะได้พบ
ต้องประสบพยาบาทแก้แค้นเอย

๖๒ อา...

เป็นที่อยู่ที่ทำงานการค้าได้
ส่องแสงใสสว่างเพื่อโลกสวย
ประกอบการงานประจำจนร่ำรวย
นุ่งห่มด้วยช่วยประดับสำหรับกาย
ที่กว้างขวางมีบรรพชิตอยู่
เอื้อเฟื้อผู้ด้อยกว่าคือมุ่งหมาย
ใช้เวทย์มนตร์คาถาไม่เสื่อมคลาย
เจ็บไข้ไม่สบายใช้กับพระ

๖๓ อา...

สิ่งกินได้มีประโยชน์ต่อร่างกาย
คือลมหมายหายใจต่อชีวิต
แสดงออกเจ็บไข้ในกายจิต
อยู่เป็นนิจและกระทำสม่ำเสมอ
โศกเศร้าเฝ้าแต่ร้องร่ำไห้
สอนเสียงใสความรู้ดีมิมีเผลอ
ท้องไม่รับปล่อยจากปากทั้งขากเรอ
แตงพริกเจอหอมน้ำส้มปรุงรสดี

๖๔ อุ...

ร้อยดอกไม้เป็นสายไว้ตกแต่ง
ตะวันแจ้งยามเช้าสดชื่นหนา
ดีใจตกใจเปล่งเสียงออกมา
เจาะภูผาลอดผ่านไปได้พลัน
เป็นชายาพระอิศวรคือนามนี้
สิ่งไม่ดีชั่วร้ายน่าเดียดฉันท์
ไม่น่าดูผิดประหลาดอนาถครัน
ศัพท์คำนั้นแปลว่าใจของคนเรา

๖๕ อุ...

คือคำศัพท์ที่เรียกทางทิศเหนือ
มีเล่ห์กลมากเหลือไม่ถ่ายถอน
ศัพท์นี้แปลว่าท้องตามบทกลอน
ใช้ในตอนแผ่ผลบุญให้ไป
เป็นเรื่องราวตัวอย่างทางดีชั่ว
มิลืมตัววางเฉยจิตแจ่มใส
ก้อนดำตกจากฟ้าเรียกอะไร
วัดใหญ่ทุกแห่งมีคำนี้เอย

๖๖ อุป...

ชายออกจากบ้านบวชเป็นพระ
ชีวิตจะลำบากถูกขัดขวาง
ช่วยเหลือเลี้ยงดูไม่จืดจาง
ไม่อำพรางพฤติกรรมแต่ละคน
เป็นผู้รั้งราชการแทนเจ้าเมือง
ใช้เป็นเครื่องมือทำงานประโยชน์ผล
หน้าที่ทูตไปเจริญไมตรีดล
เปรียบเทียบจนเข้าใจในความนั้น

๖๗ โอ...

คำสอนของผู้ใหญ่ฟังไว้เถอะ
เลอะเทอะกระด้างกระเดื่องไฉน
เรียกลูกชายพระราชาว่ากระไร
ท่องเที่ยวไปสูดอากาศชายทะเล
นี่คือยารักษาโรคของมนุษย์
อย่ายั้งหยุดเวลามาไฉเฉ
แข่งกีฬาระหว่างประเทศชื่อสุดเท่
คาดคะเนรสชาติอาหารนี้เยี่ยมจริง

๖๘ ตัวพระในวรรณคดี

เจ้าชายชวาใช้กริชเป็นอาวุธ
เก่งที่สุดตามสีดาในป่าเขา
เป็นผู้ฆ่าชาละวันเก่งไม่เบา
เรื่องน่าเศร้ามเหสีบินหนีไป
เป่าปี่ให้ผีเสื้อสมุทรต้องตาย
เป็นผู้ชายเจ้าชู้มากคุณไสย
เปิดผอบพบโมราว่าหลายใจ
ปลอมตัวไปมีปมปานได้นางมา

๖๙ นางในวรรณคดี

ได้ชื่อว่าเกิดตามรอยไก่
เขาหาว่าสองใจใช่ประสงค์
เป็นนางเอกเสี่ยงเทียนตามจำนง
เธอมาหลงเสียงปี่พระอภัย
เป็นสตรีในผอบของฤๅษี
นางฟ้านี้เป็นกุหลาบถูกสาปไฉน
เธอมีบุตรสุดสาครสัญจรไกล
สาวแขกไงได้บวชเป็นภิกษุณี

๗๐ ลงท้าย...ศาสตร์

บวกลบคูณหารคำนวณทุกแขนง
รวบรวมแจงพืชสัตว์ทุกสาขา
ตกฟากผูกทำนายดวงชะตา
คือวิชาที่รักษาโรคของคน
รวมฟิสิกส์เคมีชีวะด้วย
เอื้ออำนวยลึกลับเรื่องล่องหน
คือรายรับรายจ่ายทั้งรวยจน
สวยงามล้นมีคุณค่าทางจิตใจ

๗๑ ผ...

มวลดอกไม้ชูช่อกำจายกลิ่น
ฝาทั้งสิ้นก่ออิฐถือปูนล้วน
มาเข้าพวกเพิ่มขึ้นโดยชักชวน
เริ่มเรรวนหยุดยั้งถอยหลังไป
ทำงานอย่างตั้งใจและตั้งมั่น
พร้อมช่วยกันค้ำจุนไม่หวั่นไหว
ต้องพยายามต่อสู้ทุกปวงภัย
ลำพองใจเย่อหยิ่งยิ่งไม่ดี

๗๒ ไพ...

สถาปัตย์วัดวังช่างงามเหลือ
ล้วนน่าเชื่อว่ารุ่งเรืองมีหลักฐาน
แลกว้างใหญ่สุดหรูดูตระการ
ช่างอ่อนหวานวาจาเธอน่าฟัง
เทพธิดาแห่งข้าวของไทยเรา
ในแก้วเก้าเขียวเหลืองพอจะขลัง
คือวิมานพระอินทร์ดุจเวียงวัง
ไม่หยุดยั้งพวกข้าศึกฮึกเข้ามา

๗๓ น...

สรรค์สร้างแสนสวยราวเสกได้

แก้วสดใสเก้าประการงามหนักหนา

หมู่ผู้คนรวมเหล่าชาวประชา

ใช้เมื่อพบเมื่อลาบรรพชิต

หลักวิธีแนวปฏิบัติดำเนินงาน

ดอกบัวบานสุขสราญในดวงจิต

โอวาทสอนผู้บวชใหม่ให้ได้คิด

ทำชั่วผิดตกขุมนี้เมื่อตายไป

๗๔ เบญจ...

ดำแดงขาวเขียวเหลืองคือแม่สี

อายุยี่สิบห้าอย่าอ่อนไหว

พฤกษาป่าหลายชนิดคละกันไป

ชื่อดอกไม้พุ่มสวยน่านิยม

เรียกธรรมะห้าประการว่าดังนี้

การกราบที่ครบองค์ห้าว่าเหมาะสม

ในกายมีกองห้ารวมเกลียวกลม

หญิงน่าชมงามทั้งห้าอย่าหลงลืม

๗๕ กษัตริย์พระองค์ใด

จารึกอักขระไทยใครสร้างหนอ
สู้รบต่อพม่ายุทธหัตถี
สร้างเมืองหลวงอยู่ที่ธนบุรี
ย้ายราชธานีมาอยู่ฝั่งพระนคร
คือกษัตริย์นักวิทยาศาสตร์
ผู้เลิกทาสทรงม้าเป็นอนุสรณ์
ให้กำเนิดลูกเสือไทยแผ่บวร
ลือขจรพระราชทานฝนหลวงไทย

๗๖ อยู่จังหวัดใด...

เขื่อนแห่งใหญ่นามว่าเขื่อนภูมิพล
เขื่อนอุบลรัตน์สร้างอยู่ที่ไหน
เขื่อนศรีนครินทร์อยู่ที่ใด
เขื่อนสิริกิติ์ไงประโยชน์มากมาย
เขื่อนจุฬาภรณ์อีกแห่งไม่แล้งน้ำ
เขื่อนสิรินทรล้ำคุณค่าหลาย
เขื่อนวชิราลงกรณ์ไปเที่ยวสบาย
และสุดท้ายเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

๗๗ หน่วยงานใด...

เก็บสมบัติชาติมีค่ามหาศาล
ศิลปโบราณกรมนี้ดูแลรักษา
เรื่องความรู้คู่เด็กไทยให้ปัญญา
เรื่องไฟฟ้าสำคัญและจำเป็น
ใครดูแลติดต่อกับต่างชาติ
มีอำนาจสร้างถนนหนทางให้เห็น
เก็บรักษาหนังสือชาติไทยไม่วายเว้น
พืชพรรณเด่นค้าขายด้วยหน่วยสำคัญ

๗๘ ชื่อจังหวัดใด...

เมืองอะไรไปได้ไม่เคยถึง
จังหวัดซึ่งรวยที่สุดในเขตขัณฑ์
แปลว่าลิงหรืออาวุธสุดจำนรรจ์
ณ.ที่นั้นแปลว่าเมืองแห่งน้ำดำ
มีกำแพงเป็นน้ำรอบจังหวัด
เห็นเด่นชัดเมืองดอกบัวดูงามขำ
สงครามแห่งน้ำชื่อนี้ต้องจดจำ
เมืองคนดีเลิศล้ำสำคัญจริง

๗๙ เมืองอะไร

ศาสนาพุทธแรกเข้ามา ณ.เมืองใด
เมื่ออาทิตย์อุทัยมีความสุข
เลขหนึ่งหัวท้ายหลักสามไม่วายทุกข์
ในทุกยุคต่างอวยชัยให้สิ่งดี
เลิกภาษีที่นาเป็นเมืองแรก
ไม่น่าแปลกเมืองแห่งราชาสง่าศรี
แม่นำหน้าชื่อหนึ่งในปฐพี
แห้งที่สุดแห้งมากแห้งอย่างเดียว

๘๐ เมืองอะไร

เมืองชื่อดีที่ชั้นฟ้าน่าเป็นสุข
เมืองไม่ทุกข์น่ารื่นรมย์สมปรารถนา
เมืองแห่งน้ำบางปลาสร้อยแต่ก่อนมา
เมืองนี้นามีสิงโตเป็นตำนาน
กำแพงเมืองเป็นเพชรแสนสุดหรู
ช่างน่าอยู่เมืองแห่งแรกที่สืบสาน
อ่างทั้งอ่างเป็นทองงามตระการ
เมืองนี้ขานคำแรกว่ามหาเอย

๘๑ หนังสือเรื่องอะไร

เรื่องพระรามเดินดงตามสีดา
จะหาอ่านชาติสุดท้ายพระพุทธเจ้า
มีนางยักษ์นางเงือกรักไม่เศร้า
ต้องมอมเหล้าแล้วพระเอกก็หนีไป
คลอดลูกน้อยหอยสังข์คงรู้จัก
เก่งยิ่งนักปราบจระเข้ใต้น้ำใส
เรื่องแม่เลี้ยงลูกเลี้ยงนางเอื้อยไง
แบ่งกลุ่มไปสามพวกเรื่องของจีน

๘๒ เครื่องมือใด

เครื่องมือชนิดใดใช้ทอผ้า
อุปกรณ์ทำนาขาดไม่ได้
ทำข้าวเปลือกเป็นข้าวสารขาวใหม่
คือใครจะช่วยออกแบบบ้าน
ไปหาปลาจะต้องใช้แบบใดดี
ส่งข่าวนี้ถึงคนไกลอะไรสื่อสาร
เครื่องมือถักด้ายเป็นเสื้ออาจจะนาน
แต่ละบ้านตำน้ำพริกต้องใช้เอย

๘๓ ใช้ศัพท์แทน

คำศัพท์ที่เรียกทิศเหนือคือ
ใต้นะหรือจะใช้คำว่าดังนี้
ตะวันออกสดใสใช้คำดี
ตะวันตกมีคำเรียกอะไรนา
ตะวันออกเฉียงเหนือไม่ตลก
ตะวันตกเฉียงเหนือแปลกจริงหนา
ตะวันออกเฉียงใต้ให้ว่ามา
ตกเฉียงใต้ไอ้หยา ยากจังเลย

๘๔ บริ..

รับประทานอาหารใช้คำนี้
เป็นผู้มีคนแวดล้อมมากมายเหลือ
ของทุกอย่างครบถ้วนไม่จางเจือ
ทุกทุกเมื่อต้องดูแลรักษาไว้
พื้นที่นั้นทุกแห่งมีกำหนด
หมู่คณะจดทะเบียนตั้งขอขานไข
ออกกำลังและทำงานจะว่องไว
หากผิดไปมีว่ากล่าวติเตียนแรง

๘๕ ยี่...

ไม้ประดับทรงพุ่มดอกหลายสี
ต้นไม้นี้ดอกขาวนวลหอมสดใส
ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งชื่อลือไกล
ทำทีไม่ไยดีกับใครเลย
ตลาดขายของแห้งบางคนเรียก
ต้องสำเหนียกสิบบวกสิบง่ายเฉลย
เรียกเครื่องหมายการค้าคนคุ้นเคย
เครื่องเทศเผยใส่มัสมั่นหอมจริง

๘๖ ส...

ที่โล่งแจ้งเล่นกีฬามาแข็งขัน
เพลิดเพลินกันร่าเริงจิตแจ่มใส
ที่ประชุมนักการเมืองทุกเรื่องไป
ดังกึกก้องใช่จะดีอาจมีความ
พวกในวังราชสำนักหรือเจ้าจอม
โอนอ่อนยอมตามคำสั่งอย่าผลีผลาม
คนใกล้ชิดชอบพอพะนอตาม
ผิวโลหะไม่งามเสียสภาพเดิม

๘๗ กะ...

เรียกงูพิษลายสีน้ำตาลดำ
ผ้านำมาตัดนุ่งสำหรับหญิง
สัตว์น้ำตัวใสพิษมากจริง
ใบหอมยิ่งใส่แกงน่ารับประทาน
พูดคุยเก่งระวังนะอย่าเพิ่งเชื่อ
เปลือกหุ้มเนื้อมะพร้าวแข็งสุดกล่าวขาน
ดูมอมแมมใครละจะเปรียบปาน
เป็นอาหารใบพืชนี้ห่อเข้าหากัน

๘๘ กระ...

เป็นเครื่องมือขังปลาที่จับได้
สานด้วยผิวไผ่ใช้กรองทำอาหาร
โบราณใช้ตำข้าวอาจจะนาน
มีน้ำตาลข้าวเม่าและถั่วงา
ใส่แกงป่าเป็นเครื่องยาสมุนไพร
ทนไม่ไหวหิวน้ำเป็นหนักหนา
เรียกพวกวัวตัวใหญ่อยู่ในป่า
มุงหลังคาต้องใช้เลือกให้ดี

๘๙ กา...

คือความกรุณามาจากจิต
หมายลิขิตบนอักษรไม่ออกเสียง
เป็นเสนียดชั่วร้ายควรหลีกเลี่ยง
ไม้ไขว้เฉียงบนยอดจั่วดูสวยจัง
กลุ่มดาวฤกษ์บนฟ้าเรียกเช่นนี้
แหล่งพนันที่ใหญ่มากยากจะหวัง
นกคล้ายกายามเช้าส่งเสียงดัง
ดอกสวยจังสีขาวนี้นามว่าอะไร

๙๐ ตะ...

ต้นไม้ใหญ่เชื่อว่ามีนางไม้
ต้นเล็กใบเรียวยาวมีกลิ่นหอม
สานรูปกลมไว้เตะแรงไม่ออม
แต่จำยอมเพราะตวาดเสียงดังมา
เป็นเครื่องลางลงอาคมม้วนเก็บไว้
นกนี้ไม่มีขนที่หัวเลยหนา
แร่ธาตุนี้อันตรายมิใช่ยา
ส่งเสียงมาให้ดังสุดสามารถทำ

๙๑ ตะ...

เครื่องใช้โบราณจุดไฟให้สว่าง
ใช้ต้องกางออกก่อนเพื่อตัดของ
ไม้นี้คีบอาหารมาลิ้มลอง
จะสอยต้องไม้งอเกี่ยวลงมา
รีบบุกเข้าไปโดยไม่ยั้งหยุด
จะขอจุดดอกไม้ไฟสวยนี้หนา
วางไม่ตั้งต้องเอียงด้านซ้ายมา
มีสองขาพาไปเที่ยวเรื่อยเรื่อยเอย

๙๒ ทุ...

ที่ลำบากห่างไกลความเจริญ
ค่อยเพลิดเพลินอาการป่วยดีขึ้นมาก
กระวนกระวายใจแสนลำบาก
เรื่องมันยากเขาว่าชั่วทำไม่ดี
ผลไม้มีหนามแหลมเนื้ออร่อย
ถูกด่าบ่อยไม่น่าดูเสียศักดิ์ศรี
เป็นนักบวชผิดวินัยไม่มีดี
แย่ละซีขลุกขลักวุ่นวายจัง

๙๓ นิ...

เรื่องที่แต่งขึ้นมาไว้ให้อ่าน
นี่คือสารในยาสูบมีพิษอยู่
เป็นกฎหมายแบบแผนควรเรียนรู้
นั้นก็คือหมู่บ้านใหญ่ให้ผู้คน
เป็นหมวดหมู่ของกลุ่มพวกศาสนา
ขอบอกว่าผลงานแสดงล้วนน่าสน
เป็นเรื่องเล่าให้เด็กได้ยินยล
แปลว่าชนหมู่พวกเช่นเดียวกัน

๙๔ ประ...

สิ่งสำคัญให้แสงสว่างในยามค่ำ
พวกชอบทำดอกไม้ไฟดังหนวกหู
ไม่เห็นด้วยคัดค้านกันไม่น่าดู
หน้าที่อยู่ในพิธีหัวหน้างาน
สำคัญแรกของการมาศึกษา
พรั่นใจหนาหวาดหวั่นขอกล่าวขาน
เรื่องสัตว์น้ำทำหน้าที่มีหน่วยงาน
ต้องประสานปรองดองกันนั่นแหละดี

๙๕ ประ...

ราชาศัพท์เสด็จไปที่ต่างต่าง
ต้องปล่อยวางคาดคะเนไม่ตรงเผง
ทดสอบความสามารถอย่ากลัวเกรง
ต้องยำเยงผู้เป็นใหญ่ในที่นี้
ได้พบเห็นทุกอย่างทางดีชั่ว
ไม่ใช่มั่วแปลกอะไรให้หลีกหนี
ไม่รอบคอบเผลอไผลอาจไม่ดี
วิสัยที่เคยเป็นไปในแบบเดิม

๙๖ พ...

การทำนายโดยอาศัยหลักวิชา
ยกมือมาที่อกรูปดอกบัวสวย
ทำนบกั้นนี้กว้างใหญ่ด้วย
ไม่อำนวยดื้อเกินไปไม่ไหวเลย
ส่วนของคำเปล่งหนึ่งครั้งเรียกอะไร
ป่านี้ไงไม้เล็กใหญ่ขอเฉลย
เสือโคร่งอยู่ในป่าอย่าละเลย
เก้าอี้เคยมีที่พิงอิงหลังสบาย

๙๗ ระ...

ตกที่นั่งลำบากยากแค้นอยู่
ไม่น่าดูสลดใจเรื่องเศร้าหนอ
สิ่งของแต่ละอย่างปะปนรอ
ก็ต้องขอแรงมาเพื่อช่วยกัน
ความร้อนมากอบอ้าวเหลือเกินแล้ว
พื้นดินแยกเป็นแนวแตกแปรผัน
สงสัยคลางแคลงใจไม่จำนรรจ์
เครื่องมือนั้นใช้วิดน้ำตามต้องการ

๙๘ ละ...

ผลไม้สุกหอมหวานมากจริงหนอ
กำลังรอก้านผลิใบอ่อนสวย
สุภาพอ่อนโยนแถมน่ารักด้วย
ความร้อนช่วยน้ำแข็งเป็นน้ำไป
นอนหลับอยู่พูดเพ้อยกมือปัด
ใช้สีซัดป้ายทาจะสวยไฉน
ดูคนนี้คล้ายคนนั้นไม่ห่างไกล
เสียงอะไรดังอื้ออึงอลเวง

๙๙ ลงท้าย กา...

พระเรียกสตรีไปวัดทำบุญ
หญิงมีธรรมนำหนุนอยู่วัดเสมอ
บนกระดานการพนันโบราณเจอ
เฝ้านั่งเพ้ออยู่เดียวเปลี่ยวอุรา
อยู่บนฟ้าเปล่งแสงเพียงน้อยนิด
ยืมปากประดิษฐ์มาเขียนเพียรศึกษา
ชอบคุ้ยเขี่ยหากินบินต่ำมา
คือพฤกษาสมุนไพรต้นใหญ่เอย

๑๐๐ โก...

อาคารเก็บสินค้าหลากหลายอย่าง
ใบไม้สีต่างต่าง แดงเขียว เหลือง
คำศัพท์เรียกองค์อินทร์เขียวรองเรือง
นี่คือเครื่องประดับพลอยทั้งแดง
คำศัพท์นี้หมายความถึงดอกบัว
อย่าพูดมั่วผิดศีลน่าขยะแขยง
ศัพท์นี้คือดอกไม้ไม่เปลี่ยนแปลง
ทั้งเสียงแสงอีกทึกกึกก้องจัง

๑๐๑ ข...

สมุนไพรเป็นหัวสีเหลืองจัด
คนนี้ชัดทำจริงไม่เหนื่อยหน่าย
แบ่งแยกออกให้กว้างไม่เสียดาย
กรงเล็บหมายจับเหยื่อให้แน่นอน
ขอโทษผู้นับถือก่อนลาบวช
ผิดยิ่งยวดศีลข้อสองต้องสั่งสอน
ไม่ใช้แล้วใส่ถังแยกตามขั้นตอน
พักหน่อยก่อนปวดหางคิ้วไม่สบาย

๑๐๒ จำ...

กำหนดไว้เฉพาะเท่านี้เท่านั้น
สิ่งสำคัญไว้กับเราเอาเงินแลก
ผู้ถูกฟ้องในศาลใช่เรื่องแปลก
ขายของแยกสินค้าต่างราคากัน
การพักผ่อนที่กุฏิของพระเณร
เล่นตลกมีตาเถรน่าขำขัน
ดอกไม้ขาวหอมหวานมาลัยนั้น
ทุกทุกวันก็เช่นนี้ที่เหมือนเดิม

๑๐๓ ดี...

รถคันนี้ใช้น้ำมันชนิดเผาไหม้
เป็นเถาไม้เครื่องยามีกลิ่นฉุน
เคยทำดีแต่บัดนี้แย่นะคุณ
พายุหมุนกำลังอ่อนฝนตกมา
สารเคมีนี้ฆ่ายุงมดแมลง
ไม่เปลี่ยนแปลงพันธุกรรมมิกังขา
เค็มจนขมยาระบายโบราณมา
สำนวนว่าตกใจมากเสียเหลือเกิน

๑๐๔ บัง...

คือบ้านพักตากอากาศชายทะเล
กลอนลิเกเรียกหญิงค่อนข้างสวย
เกิดขึ้นไม่รู้ตัวใช่เอออวย
เรียกเครื่องช่วยบังคับม้าไปตรงทาง
ผ้าให้พระสงฆ์ชักออกจากที่
ทำอวดดีไม่ยำเกรงอย่ามาขวาง
ก้มศีรษะเคารพนบน้อมพลาง
กฎเกณฑ์วางทุกคนต้องทำตาม

๑๐๕ พิ...

เดิมอาจดีแต่ตอนนี้ผิดปรกติ
น่าตำหนิโกรธเคืองขัดใจเหลือ
เดินเขย่งเสียสภาพดูน่าเบื่อ
ไม่ควรเชื่อใครครวญคิดให้ดี
ต้นไม้ใหญ่ดอกเล็กขาวหอมอ่อน
ไม่ร้อนฝนตกแรงต้องรีบหนี
ผู้ดำเนินรายการข้อมูลมี
ศิลปกรรมนิ่งดงามตามแบบไทย

๑๐๖ ภู...

วิชาว่าด้วยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
เขาหินพร้อมให้ปีนขึ้นกว้างใหญ่เหลือ
แผ่นดินสูงเสียดฟ้ามองไม่เบื่อ
นอกนั้นเหลือพื้นแผ่นดินที่กว้างไกล
ถิ่นที่เราอยู่มาเรียกเช่นนั้น
ผ้าเลือกสรรนุ่งห่มชมสวยใส
เครื่องประดับตกแต่งให้อำไพ
คำนี้ไทยหมายถึงพระเจ้าแผ่นดิน

๑๐๗ ม...

งานแสดงเพื่อฉลองให้มาดู
แหล่งเรียนรู้ปริญญาคือเป้าหมาย
เรื่องแปลกประหลาดมากอย่าดูดาย
ชื่อนิกายหนึ่งของพุทธศาสนา
เครื่องดีดสีตีเป่าดนตรีไทย
ห้วงน้ำใหญ่ลึกล้ำเป็นหนักหนา
กระทรวงที่ดูแลในประเทศมา
คือชื่อชาดกของพระเวสสันดร

๑๐๘ มะ...

ปีรูปแพะแบ๊ะแบ๊ะช่างน่ารัก
ปีนักษัตรรูปม้าวิ่งเร็วรี่
ปีงูใหญ่ก็คงจะมีดี
งูเล็กนี้คงรู้ว่าปีอะไร
แต่มะนี้คือโรคน่ากลัวหนา
ผลใหญ่ในกะลาน้ำหวานใส
ผลและใบใส่แกงหอมสมุนไพล
มะนี้ไงผลเขียวเปรี้ยวดองกิน

๑๐๙ รัง...

อาการคันขุยหนังบนศีรษะ
ชอบปะทะระรานผู้ด้อยกว่า
ไม่พอใจเดียดฉันท์อยู่ทุกครา
คล้ายวุ้นมาจากนกประโยชน์มี
ที่กลัดกระดุมต้องขนาดเดียวกัน
วัดที่ดินนั้นมีหลักเป็นสักขี
แสงสว่างจ้าแจ่ม ชัดเจนดี
ศิลปกรรมนี้สร้างสวยสุดฝีมือ

๑๑๐ ละ...

คือชื่อเมืองเก่าของลพบุรี
ชนเผ่านี้ชาวเขามอญเขมร
เขตหมู่บ้านที่นั่นเรียกกะเกณฑ์
ลาดตระเวนแนวหมู่ไม้ป่าเล็กนั้น
อยากได้ของไม่สมควรที่จะได้
เป่ามนตร์ให้งงงวยเหมือนว่าฝัน
หลับอยู่ก็พร่ำเพ้อเผลอรำพัน
สิ่งเล็กนั้นอาจเรียกผงธุลี

๑๑๑ สะ...

สูงระหงโปร่งงามตามที่เห็น
ร้องไห้เป็นระยะนะเด็กหนอ
ตื่นแต่เช้างัวเงียต้องรั้งรอ
น้ำลายสอคลื่นไส้เสียจริงจัง
อยู่ได้ทั้งในน้ำและบนบก
งานหยิบยกมาต่อได้ดังหวัง
เงินทองออมเอาไว้ให้อยู่ยัง
ทุกอย่างได้ดังจิตไม่ติดเลย

๑๑๒ สา...

คือน้ำเมาเขาทำไว้ให้ดื่ม
อย่าลืมเครื่องหาบสานหวายสี่สาย
ศิษย์มีครูด้วยศรัทธามิมีคลาย
คือต้นเรื่องไม่วายสร้างเหตุการณ์
กังวลยุ่งอยู่กับการงานสิ่งนี้
พืชน้ำดีได้ใช้ทำเป็นอาหาร
ว่ายุ่งไม่เข้าเรื่องโดนเปรียบปาน
เชื่อมให้หวานผลไม้คล้ายขนุน

๑๑๓ ไข่อะไร

ชื่อไข่อยู่บนฟ้าทอดน้ำมันร้อน
ตีฟูก่อนไปทอดหวานเค็มหมาย
เติมน้ำหน่อยปรุงรสนึ่งนิ่มสบาย
ทำเค็มได้หลายอย่างต่างวิธี
ต้มสุกปอกทอดเติมรสหวาน
ต้มน้ำตาลตอกไข่ลงคงสวยสี
ใส่ฟองไข่ลงน้ำเดือดครู่เดียวดี
แกงหอมนี้ไข่สุกน่ากินจัง

๑๑๔ หมูอะไร...

หมูหมักกระเทียมพริกไทยไปทอด
อร่อยยิ่งยอดติดหนังอบจนกรอบ
ต้มเปื่อยทุบบางแห้งคือคำตอบ
เส้นเล็กกรอบเก็บได้นานไว้ฝากกัน
เสียบไม้ปิ้งกินเล่นกับข้าวเหนียว
อร่อยเชียวใบตองห่อไม่แปรผัน
ต้มแล้วใส่น้ำตาลทำหวานมัน
ปิ้งย่างนั้นจิ้มน้ำจิ้มล้อมวงกิน

๑๑๕ แกงอะไร...

ใส่ผักมากใบแมงลักเครื่องปรุงด้วย
มีปลาช่วยผักต่างต่างต้องรสเปรี้ยว
ใส่กะทิรสหวานมะเขือเขียว
เผ็ดแท้เทียวไก่หมูปลาน่ารับประทาน
พริกไทยสดใส่กะเพราคงจะเผ็ด
รสชาติเด็ดไก่กระทิข่าเปรี้ยวอมหวาน
กลิ่นยี่หร่าไก่หมูเนื้อต้มนานนาน
ไม่เค็มหวานมีผักหมูเต้าหู้เอย

๑๑๖ กล้วยอะไร...

กล้วยวางบนตะแกรงใช้เตาถ่าน
กล้วยรสหวานน้ำเชื่อมแสนอร่อย
กล้วยชุบแป้งทอดน้ำมันกรอบไม่น้อย
กล้วยกินบ่อยใส่กะทิสีขาวดี
กล้วยสุกปอกไปผึ่งที่แดดจ้า
กล้วยมีค่ากวนเก็บห่อท้อฟฟี่
กล้วยปอกแช่น้ำผึ้งเป็นยาดี
หั่นบางนี้ไปทอดกรอบฉาบน้ำตาล

๑๑๗ คืออะไร...

นกเขาในกรงแข่งขันไพเราะ
ไก่ผู้เหมาะยุให้มันตีกันหนอ
วัวผู้สวยสู้กันพนันให้พอ
ต่างไม่รอฝีพายเรือเร่งรีบไป
สองคนบนคานต่อยตกน้ำเล่น
ปลาเห็นเหยื่อฮุบเบ็ดให้น้ำไหล
น้ำมันทาเสาปีนกันขึ้นไป
ทางไม่ไกลทาแป้งสนเข็มวิ่งเร็ว

๑๑๘ เล่นอะไร...

กลุ่มเพื่อนซ่อนให้เพื่อนตามหา
นั่งมีผ้าข้างหลังต้องรีบหนี
จบเพลงปุ๊ปวิ่งปั๊บนั่งเก้าอี้
บ่อไหนดีโยกไปแล้วโยกมา
ตีตารางตัวหมากเดินเฉียงเฉียง
คิดหลีกเลี่ยงขุนโขลนเรือให้หนักหนา
สวมกระสอบแล้ววิ่งระวังนา
สองฝ่ายท้าวิ่งผ่านหลักอย่างรวดเร็ว

๑๑๙ กีฬาอะไร...

ใช้มือตบลูกบอลข้ามตาข่าย
โยนบอลหมายลอดบ่วงไม่โมโห
แย่งเตะบอลมุ่งไปให้เข้าโก
รับบอลโชว์ใส่เข้าในตะกร้า
สานลูกกลมไว้เตะข้ามตาข่าย
กลมเล็กหมายบนโต๊ะตีไปหา
ลูกขนไก่ตีข้ามตาข่ายมา
สองฝ่ายท้าดึงเชือกจนสุดแรง

๑๒๐ งานอะไรในวัด

เดินรอมโบสถ์สามรอมพร้อมสวดมนต์
ปิดทองบนลูกกลมใหญ่เก้าแห่ง
งานบุญใหญ่ออกพรรษาทุกวัดแจ้ง
อานิสงส์แรงฟังเทศน์คาถาพัน
พระอุปัชฌาย์ขานนาคในโบสถ์นี้
ก่อเจดีย์ทรายตกแต่งเพื่อแข่งขัน
มีผ้าเหลืองและปัจจัยช่วยวัดกัน
มีไม้จันทน์วางส่งสู่สุคติเทอญ

๑๒๑ สถานที่ใดในวัด

มีพระประธานพร้อมอัครสาวก
ระฆังยกไว้ตีบอกเวลาไหน
พระพุทธรูปประดิษฐาน ณ ที่ใด
สาธุชนไงร่วมฟังเทศน์แสนสบาย
มีห้องเล็กจำเป็นของพระสงฆ์
พักผ่อนตรงไปที่อยู่ตามมุ่งหมาย
เก็บเครื่องฉันภัตตาหารอย่าโยกย้าย
มีการตายมาเผาผีที่นี่เอย

อะไรคือสี่คนหามสามคนแห่
คนเดียวนั่งแคร่คืออะไรหนอ
สองคนนำทางไปไม่รั้งรอ
ในสี่ข้อนี้ต้องคิดอนิจจัง

ต่อไปนี้ให้อ่านเล่นอาจจะยาก
แต่ไม่มากออกเสียงสนุกสนาน
คล้ายภาษาจีนแต่ไทยแท้คิดให้นาน
คือนิทานโบราณรู้รู้กัน
อ่านแล้วแปลเป็นไทยได้ข้อคิด
เสริมชีวิตจิตใจได้สรวลสันต์
อ่านออกเสียงดังดังแปลได้พลัน
ยิ้มแย้มกันหัวเราะบ้างสร้างอารมณ์ดี

คำขวัญ...

วันนี้ทำความดีให้ที่สุด
วันหน้ารุดเร่งทำดีให้ยิ่งกว่า
ขืนรีรอก็ไม่รู้ว่าเวลา
วันข้างหน้าจะมีให้เราได้ทำ

นิทาน ๑

แก่ไจ้ ตึงหนั่ว หินกา หลานบั้ง

แหงพลอยเด็น มึ่งเหน็ด ตู่หยก

จาคิดวิ่ง มีสวยดัน มาคี่ สำรนขับ

เต่ากับแร ไม่โหมดประยี่ ไอหระ

เซือกข้าวปู่ เสร็ดมัค ไม่เด้ยลาย

นิทาน ๒

หนากระซก ซานักปุ ปันเพื่อนเก็น

หนากระซก เดิ้นไซ ซานักปุ มานบ้า

จ๋านอาหัด โซคนไถ่ ฮิ่นเพื่อนไก

วาต่อมัน ซานักปุ ซานก กระเสิน มานบ้า

จ๋านอาหัด แซ่นจานไบ เฮื่อนไพ่ ปานเก็น

แตนถอบ

นิทาน ๓

กวึงตัวหน่าง หนานนายพรี ปูใหญ่ พ้ายมุ่ม นึบถา นานพราย เหม็นให้ กวันน้าง กายใบมิ้น จาโปร่งตน นานพราย หางเกว็น ยูทะนิง ปกอัก กวันน้าง กายต่อน กวาร้องว่าง พูไม่เราะ ครูที่หยุ่น อัยสา จายต้องตึง

นิทาน ๔

ครึ้งหนั่ง ยีมัง โสติง ตึงหนั่ว นูหลับหย่อน หนึงตัวหนู่ ว่นไปบิง โสติง มีนจึงตั่น จ่ายหนูวับ หนอกบู๋ เปิดเราถ่อย วานั่น รวยอาจเช่า ท่ายดั้น โสติง ปู๋หน่อย

วึงหนั่น โสติง ต่วงบิด นานพราย ร้าลั่นป่อง หนินได้ยู จวยมาซึ่ง ก่วงมัด โสติง ไดจี รายต้อด ขูใจ หนอบ

นิทาน ๕

ชีนตัดพ่าย ต่ายมัด เขว็นกระดาน ตานลำถก ชีน ตัดฟาย ว่าเทวะดาย ฮ่วยใช่ ทาวะเด ฮ่องขวานทาย ชีนตัดฟาย ก่าว่าว มิชี่อันน้าย ทาวะเด เฮิ่นขวานงาย ชีนตัดพ่าย ก่าว่าว มิชี่อันน้าย ทาวะเด เฮิ่มขวานดาย คามีน ชีนตัดฟาย ไดจี ทาวะเด ก่าว่าว จั๊ดซื่อส่าว ทีหมดนั้ง เฮ้าไจ้ ชีนตัดฟาย ว่าเทวะดาย

ต่อไปนี้หกเรื่องต้องคิดหนัก
ให้หยุดพัก สักหน่อยค่อยปวดหัว
หาวิธี คิดให้ง่าย ไม่ต้องกลัว
แต่อย่ามั่ว ต้องวางหลักปักให้ดี
สร้างโจทย์นั้นยากกว่ามาคิดแก้
ปวดหัวแย่กว่าจะได้ไม่สุขี
เสริมมาให้คิดเล่นเห็นเข้าที
สนุกดีท้าทายสมองประลองปัญญา

ท้าทายสมอง

เรื่องที่ ๑

รถส่งนักเรียนส่งเจี๊ยบหลังจากส่งส้ม แล้วไปบ้านตูนก่อนบ้านแดงจากนั้นตรงไปบ้านหน่อยกับน้อยอยู่ใกล้กัน แต่หน่อยห่างไปจากน้อยหนึ่งเมตร แล้วรถก็ไปส่งตุ๊ ส่งตุ๊หลังจากส่งอ้อสุดท้ายก็ไปส่งแมว

ให้เรียงลำดับการส่งนักเรียน

เรื่องที่ ๒

ร้านอาหารขายแกงส้มแพงกว่าพะโล้ขาหมู ๑๐ บาท แกงพะแนงหมูป่า ให้ธนบัตร ๑๐๐ ทอนมา ๒๐ บาท ถูกกว่าพะโล้ขาหมู ๑๐ บาท แกงมัสมั่นเนื้อแพงกว่าแกงส้ม ๒๐ บาท มีแกงป่าถูกกว่าแกงมัสมั่นเนื้อ ถึง ๔๐ บาท และผัดเปรี้ยวหวานถูกกว่าแกงป่า ๑๐ บาท

ให้เรียงลำดับราคาแกง

เรื่องที่ ๓

ดินสอแท่งละ ๖ สลึง ปากกาลูกลื่น แพงกว่าดินสอ ๒ สลึง ยางลบก็แพงกว่าดินสอ ๓ บาท ไม้บรรทัดขาย ๑๐ สลึง กรรไกรเล็กแพงกว่าไม้บรรทัด ๓๐ สลึง วงเวียนขายแพงกว่ากรรไกรเล็ก ๑๐๐ สตางค์ ส่วนคัตเตอร์ขายเท่ากับราคาของดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด กรรไกรเล็ก และวงเวียน มารวมกัน

ให้เรียงลำดับราคาสินค้า

เรื่องที่ ๔

แม่ค้าขายผลไม้ มีแก้วมังกร กิโลละ ๔๘ บาท ส้มเขียวหวานแพงกว่าแก้วมังกร ๗ บาท แต่ถูกกว่าอโวคาโด ๒๐ บาท ส่วนส้มโอแพงกว่าส้มเขียวหวาน ๕ บาท มะละกอซึ่งถูกที่สุด ถูกกว่าแก้วมังกร ๒๓ บาท มะม่วงดิบขาย ๓ กิโล ๑๐๐ บาท สับปะรดถูกกว่ามะม่วงดิบ ๕ บาท ทุเรียน ๑ กิโล ราคาเท่ากับอโวคาโด ๑ กิโล รวมกับมะม่วงดิบ ๑ กิโล

ให้เรียงลำดับราคาผลไม้จากสูงสุดลงมา

เรื่องที่ ๕

คะแนนภาษาไทยเต็ม ๑๐๐ คะแนน เด็กเก่งห้อง ก. และห้อง ข. รวม ๙ คน ได้คะแนนดังนี้ สูงสุด นา ห้อง ก. ขาด ๖ คะแนน เช่นเดียวกับ ษา ห้อง ข. รองลงมา จิ ห้อง ก. ได้น้อยกว่า ษา ห้อง ข. ๑ คะแนน รองลงมา วิ ห้อง ข. ได้มากกว่า ส้ม ห้อง ก. ๒ คะแนน รองลงมา ตุ้ม ห้อง ข. ได้น้อยกว่า ส้ม ห้อง ก. ๑ คะแนน ส่วนจิ๊บ ตัวเก็ง ห้อง ก. กลับได้คะแนนน้อยกว่า นา ถึง ๑๐ คะแนน แต่มากกว่า ดา ห้อง ข ๒ คะแนนและมากกว่า ปุ๊ ห้อง ก. ๓ คะแนน ให้เรียงลำดับคนเก่งและคะแนนที่ได้ ทั้งห้อง ก. และ ห้อง ข.

เรื่องที่ ๖

เชนมีภรรยา ชื่อ แช่ม อายุน้อยกว่าเชน ๕ ปี มีพ่อ ชื่อ ฉาย เกษียณอายุมา ๑๕ ปี ชู แม่ของเชน อายุน้อยกว่า ฉาย ๓ ปี ฉายมีลูกเชนตอนเขาอายุ ๓๘ ปี อีกครอบครัว ก้องพ่อของแช่มอายุมากกว่าพ่อของ เชน ๕ ปี แย้มแม่ของ แช่มอายุน้อยกว่าแม่ของเชน ๑๒ ปี และแย้มพา หลานสาว ชื่อ ยุพา ซึ่งอายุน้อย กว่าแช่ม ๑๐ ปี มาอยู่ด้วยเชนกับแช่ม มี ลูกชายชื่อ ชา อายุน้อยกว่ายุพา ๑๒ ปี และช้อยลูกสาวคน เล็กอายุน้อยกว่ายุพา ๑๕ ปี

ให้เรียงลำดับอายุมากมาถึงน้อยสุด

เฉลยประเทืองปัญญา เฉลยท้าทายสมอง

เรื่องที่ ๑

เรียงลำดับการส่งนักเรียน

๑ สม
๒ เจี๊ยบ
๓ ตูน
๔ แดง
๕ น้อย
๖ หน่อย
๗ อ้อ
๘ ตุ๊
๙ แมว

เรื่องที่ ๒

เรียงราคาแกง

๑ มัสมั่นเนื้อ	๑๐๐ บาท
๒ แกงส้ม	๘๐ บาท
๓ พะแนงหมูป่า	๘๐ บาท
๔ พะโล้ขาหมู	๗๐ บาท
๕ แกงป่า	๖๐ บาท
๖ ผัดเปรี้ยวหวาน	๕๐ บาท

เรื่องที่ ๓

ราคาสินค้า

ดินสอ	๑.๕๐	บาท
ปากกา	๒	บาท
ไม้บรรทัด	๒.๕๐	บาท
ยางลบ	๕	บาท
กรรไกรเล็ก	๑๐	บาท
วงเวียน	๑๑	บาท
คัตเตอร์	๓๒	บาท

เรื่องที่ ๔

ขายผลไม้

๑ ทุเรียน	๑๑๐	บาท
๒ อโวคาโด	๗๕	บาท
๓ ส้มโอ	๖๐	บาท
๔ ส้มเขียวหวาน	๕๕	บาท
๕ แก้วมังกร	๔๘	บาท
๖ มะม่วงดิบ	๓๕	บาท
๗ สับปะรด	๓๐	บาท
๘ มะละกอ	๒๕	บาท

เรื่องที่ ๕

คะแนนภาษาไทย

นา	ห้อง ก. ได้	๙๔ คะแนน
ษา	ห้อง ข. ได้	๙๔ คะแนน
จิ	ห้อง ก. ได้	๙๓ คะแนน
วิ	ห้อง ข. ได้	๙๒ คะแนน
ส้ม	ห้อง ก. ได้	๙๐ คะแนน
ตุ้ม	ห้อง ข. ได้	๘๙ คะแนน
จิ๊บ	ห้อง ก. ได้	๘๒ คะแนน
ดา	ห้อง ข. ได้	๘๒ คะแนน
ปุ๊	ห้อง ก. ได้	๘๑ คะแนน

เรื่องที่ ๖

เรียงอายุของคน ๙ คน

๑	ก้อง	อายุ	๘๐ ปี
๒	ฉาย	อายุ	๗๕ ปี
๓	ชู	อายุ	๗๒ ปี
๔	แย้ม	อายุ	๖๐ ปี
๕	เชน	อายุ	๓๗ ปี
๖	แช่ม	อายุ	๓๒ ปี
๗	ยุพา	อายุ	๒๒ ปี
๘	ชา	อายุ	๑๐ ปี
๙	ช้อย	อายุ	๘ ปี

คำอุทิศ

หากเล่มนี้มีคุณค่าแก่ผู้อ่าน

ดลประสานให้เกิดศุภผล

ขออุทิศแด่มารดาบิดาตน

ครูอาจารย์เลิศล้นพ้นทุกข์ภัย

เทพยดาอารักษ์นายเวรเจ้ากรรม

ทุกท่านซึ่งทำความดีไม่ว่าที่ไหน

ขออุทิศกุศลผลบุญไป

จงปลอดภัยไร้โรคาผาสุกเทอญ

มณฑนา รัตนาภิชาติ

เฉลย

๑

กษัย
กวี
กมล
กสิณ
กฐิน
กมุท
กนิษฐา
กษาปณ์

๒

กะเทย
กะพริบ
กะปูด
กะรัต
กะลาสี
กะละมัง
กะละแม
กะแท้

๓

กระจุก
กระจ่า
กระติ๊บ
กระดิ่ง
กระจง
กระบวย
กระเพาะ
กระโจม

๔

กระดุม
กระบอก
กระทู้
กระสือ
กระทะ
กระจับ
กระท่อม
กระดี่

๕

กระดูก
กระเทียม
กระเป๋า
กระทง
กระดาษ
กระสุน
กระชับ
กระติก

๖

กระมิดกระเมี้ยน
กระฟัดกระเฟียด
กระย่องกระแย่ง
กระเหม็ดกระแหม่
กระต้วมกระเตี้ยม
กระแทกกระทั้น
กระเสาะกระแสะ
กระเจิดกระเจิง

๗

กระชุมกระชวย,
กระปรี้กระเปร่า
กระฉับกระเฉง
กระตุ้งกระติ้ง
กระวนกระวาย,
กระฟัดกระเฟียด
กระจุ๋มกระจิ๋ม
กระปอด กระแปด
กระดุกกระดิก
กระโดกกระเดก

๘

กำลัง
กำไล
กำสรด
กำจัด
กำหมัด
กำแพง
กำนัน
กำหนด

๙

กรรมกร
กรรมฐาน
กรรมการ
กรรมชวาต
กรรมพันธ์
กรรมวิบาก
กรรมวาจาจารย์
กรรมสิทธิ์

๑๐

กังขา
กังฉิน
กังวล
กังฟู
กังไส
กังวาล
กังสดาล
กังหัน

๑๑

ขบวน
ขนัด
ขนาด
ขนบ
ขนาน
ขนม
ขนง
ขนุน

๑๒

ขัดขวาง
ขัดแย้ง
ขัดขืน
ขัดยอก
ขัดเขิน
ขัดจังหวะ
ขัดลาภ
ขัดเคือง

เฉลย

๑๓
ข้าวยาคู
ข้าวแกง
ข้าวเกรียบ
ข้าวโพด
ข้าวเม่า
ข้าวตัง
ข้าวปุ้น
ข้าวจี่

๑๖
เข้าปิ้ง
เข้าคิว
เข้าเฝือก
เข้าเนื้อ
เข้าข้าง
เข้าพวก
เข้าตัว
เข้าถึง
เข้าฌาน

๑๙
จังหวัด
จังหวะ
จังหัน
จังกอบ
จังหรีด
จังงัง
จังก้า
จังกูด

๒๒
ชาวเขา
ชาวไร่
ชาวนา
ชาวบ้าน
ชาวสวน
ชาวป่า
ชาวประมง
ชาวเมือง

๑๔
ขี้ไต้
ขี้เหนียว
ขี้เต่า
ขี้เกลือ
ขี้เซา
ขี้ข้า
ขี้เท่อ
ขี้แย

๑๗
คอตก
คอแร้ง
คอหอย
คอทองแดง
คอกระเช้า
คอคอด
คอพอก
คอห่าน

๒๐
เจ้าภาพ
เจ้าหนี้
เจ้าเล่ห์
เจ้าชู้
เจ้าบ่าว
เจ้าพ่อ
เจ้านาย
เจ้าที่

๒๓
ดอกจิก
ดอกจอก
ดอกเบี้ย
ดอกฟ้า
ดอกจันทน์
ดอกสร้อย
ดอกดิน
ดอกไม้ไฟ

๑๕
เข้าหุ้น
เข้าเวร
เข้าฝัน
เข้าท่า
เข้าไส้
เข้ารูป
เข้าชื่อ
เข้าโลง

๑๘
เครื่องยนต์
เครื่องบิน
เครื่องเงิน
เครื่องแบบ
เครื่องเซ่น
เครื่องแกง
เครื่องจักสาน
เครื่องปั้นดินเผา

๒๑
ชะตา
ชะพลู
ชะอม
ชะมด
ชะลอ
ชะนี
ชะรอย
ชะลอม

๒๔
ตลาด
ตลิ่ง
ตวาด
ตลับ
ตลึง
ตลก
ตลบ
ตนุ

เฉลย

๒๕	๒๘	๓๑	๓๔
ตะปู	ทะนาน	นักเรียน	บุหรง
ตะหลิว	ทะมึน	นักพนัน	บุหลัน
ตะโกน	ทะนุ	นักดื่ม	บุหงา
ตะวัน	ทะนง	นักมวย	บุหรี่
ตะกร้า	ทะเบียน	นักร้อง	บุรี
ตะกละ	ทะลาย	นักเทศน์	บุราณ
ตะแกรง	ทะลุ	นักรบ	บุรุษ
ตะกรุม	ทะเลาะ	นักบิน	บุโรทั่ง

๒๖	๒๙	๓๒	๓๕
ตกเบิก	ท้องแก่	น้ำมนตร์	ปฏิทิน
ตกปลา	ท้องร่อง	น้ำเหล้า	ปฏิบัติ
ตกมัน	ท้องอืด	น้ำผึ้ง	ปฏิคม
ตกเลือด	ท้องแขวน	น้ำค้าง	ปฏิรูป
ตกผลึก	ท้องคุ้ง	น้ำมัน	ปฏิสันถาร
ตกประหม่า	ท้องเสีย	น้ำสังข์	ปฏิวัติ
ตกฟาก	ท้องผูก	น้ำตา	ปฏิมา
ตกอับ	ท้องแห้ง	น้ำพริก	ปฏิสังขรณ์

๒๗	๓๐	๓๓	๓๖
ตำหนิ	นายก	บรรจุ	ประชุม
ตำลึง	นารายณ์	บรรเทา	ประดับ
ตำแย	นาวา	บรรจง	ประชา, ประชาชน
ตำแหน่ง	นารี	บรรลุ	ประคอง
ตำรวจ	นาคา	บรรจบ	ประกาย
ตำรา	นาฬิกา	บรรเลง	ประเคน
ตำนาน	นาที	บรรทัด	ประหาร
ตำหนัก	นายิกา	บรรพชา	ประตู

เฉลย

๓๗
ผ้าลูกไม้
ผ้าอนามัย
ผ้าขี้ริ้ว
ผ้าพันแผล
ผ้าไตร
ผ้ายาง
ผ้านวม
ผ้าอ้อม

๔๐
มะไฟ
มะนาว
มะเฟือง
มะกรูด
มะขาม
มะม่วง
มะยม
มะตูม

๔๓
ไม้บรรทัด
ไม้ง่าม
ไม้เท้า
ไม้ตะพด
ไม้เรียว
ไม้พาย
ไม้ขอน
ไม้คาน

๔๖
ลูกเห็บ
ลูกน้ำ
ลูกไม้
ลูกปืน
ลูกศร
ลูกค้า
ลูกหนี้
ลูกสะใภ้

๓๘
ผ้านุ่ง, ผ้าซิ่น
ผ้าสไบ
ผ้าเช็ดหน้า
ผ้าขนหนู
ผ้าพันคอ
ผ้าห่ม
ผ้าขาวม้า
ผ้าม่าน

๔๑
แม่เหล็ก
แม่พิมพ์
แม่หม้าย
แม่เบี้ย
แม่นม
แม่ทัพ
แม่ยก
แม่สายบัว

๔๔
ระฆัง
ระคาย
ระบำ
ระนาด
ระบม
ระงม
ระทึก
ระเบิด

๔๗
ลูกแหง่
ลูกปัด
ลูกเจี๊ยบ
ลูกจ้าง
ลูกโซ่
ลูกครึ่ง
ลูกหมด
ลูกประคบ

๓๙
พยัญชนะ
พยาบาล
พยาบาท
พนัน
พยาน
พยาธิ
พเนจร
พนักงาน

๔๒
ไม้ใกล้ฝั่ง
ไม้หลักปักเลน
ไม้สั้นไม้ยาว
ไม้เบื่อไม้เมา
ไม้อ่อน
ไม้นวม
ไม้ตาย
ไม้คมแฝก,
ไม้หน้าสาม

๔๕
ลูกกรง
ลูกชิ้น
ลูกอม
ลูกเต๋า
ลูกบุญธรรม
ลูกนิมิต
ลูกทุ่ง
ลูกบิด

๔๘
วิกล
วิกาล
วิไล
วิวาท
วิจารณ์
วิเคราะห์
วิบัติ
วิวาห์

เฉลย

๔๙
วิตก
วิตามิน
วิสาขะ
วิริยะ
วิสาสะ
วิหาร
วินาที
วินิจฉัย

๕๐
วิเวก
วิเชียร
วิมาน
วิจิตร, วิไล
วิชา
วิสัญญี
วิสุทธิ์
วิเศษ

๕๑
สตางค์
สบู่
สบง
สว่าน
สมอง
สวิง
สไบ
สว่าง

๕๒
สุรีย์, สุริยา
สุนัข
สุกร
สุพรรณ
สุบรรณ
สุรา
สุสาน
สุภาพ

๕๓
สำราญ
สำเร็จ
สำรอง
สำออย
สำปะหลัง
สำเภา
สำนวน
สำมะเลเทเมา

๕๔
หัวดื้อ
หัวขะโมย
หัวคะแนน
หัวโขน
หัวกะทิ
หัวโบราณ
หัวโจก
หัวข้อ

๕๕
หางแถว
หางกระเบน
หางเปีย
หางเครื่อง
หางหงส์
หางยาว
หางว่าว
หางเสือ

๕๖
หูเบา
หูตึง
หูหนวก
หูฝาด
หูกระต่าย
หูหนู
หูฉลาม
หูอื้อ

๕๗
หมอดู
หมองู
หมอผี
หมอนวด
หมอตำแย
หมอเสน่ห์
หมอฟัน
หมอดิน

๕๘
อนุชา
อนุบาล
อนุชน
อนุโมทนา
อนุภาค
อนุสรณ์
อนุมัติ
อนุรักษ์

๕๙
ออกแขก
ออกเรือน
ออกปาก
ออกไฟ
ออกทุกข์
ออกเสียง
ออกโรง
ออกลาย

๖๐
อ่อนหัด
อ่อนแอ
อ่อนข้อ
อ่อนไหว
อ่อนข้อย
อ่อนโยน
อ่อนเพลีย
อ่อนหวาน

เฉลย

๖๑
อายุ
อาสา
อาศัย
อาวุโส
อาลัย
อาวุธ
อาขยาน
อาฆาต

๖๔
อุบะ
อุษา
อุทาน
อุโมงค์
อุมา
อุบาทว์
อุจาด
อุรา

๖๗
โอวาท
โอหัง
โอรส
โอโซน
โอสถ
โอกาส
โอลิมปิก
โอชา

๗๐
คณิตศาสตร์
เกษตรศาสตร์
โหราศาสตร์
แพทยศาสตร์
วิทยาศาสตร์
ไสยศาสตร์
เศรษฐศาสตร์
ศิลปศาสตร์

๖๒
อาคาร
อาทิตย์
อาชีพ
อาภรณ์
อาวาส
อาทร
อาถรรพณ์
อาพาธ

๖๕
อุดร
อุบาย
อุทร
อุทิศ
อุทาหรณ์
อุเบกขา
อุกกาบาต
อุโบสถ

๖๘
อิเหนา
พระราม
ไกรทอง
พระสุธน
พระอภัยมณี
ขุนแผน
จันทโครพ
ท้าวแสนปม

๗๑
ผกา
ผนัง
ผนวก
ผงะ
ผจง
ผดุง
ผจญ
ผยอง

๖๓
อาหาร
อากาศ
อาการ
อาจิณ
อาดูร
อาจารย์
อาเจียน
อาจาด

๖๖
อุปสมบท
อุปสรรค
อุปถัมภ์
อุปนิสัย
อุปราช
อุปกรณ์
อุปทูต
อุปมา

๖๙
สีดา
วันทอง
บุษบา
ละเวง
โมรา
มัทนา
นางเงือกน้อย
วาสิฏฐี

๗๒
ไพจิตร
ไพโรจน์
ไพศาล
ไพเราะ
ไพศพ
ไพฑูรย์
ไฟชยนต์
ไพริน

เฉลย

๗๓
นฤมิต
นวรัตน์
นรากร
นมัสการ
นโยบาย
นลินี
นวโกวาท
นรก

๗๔
เบญจรงค์
เบญจเพส
เบญจพรรณ
เบญจมาศ
เบญจธรรม
เบญจางคประดิษฐ
เบญจขันธ์
เบญจกัลยาณี

๗๖
ตาก
ขอนแก่น
กาญจนบุรี
อุตรดิตถ์
ชัยภูมิ
อุบลราชธานี
กาญจนบุรี
ลพบุรี

๗๗
พิพิธภัณฑ์
กรมศิลปากร
กระทรวงศึกษาธิการ
การไฟฟ้า
กระทรวงการต่าง
ประเทศ
กระทรวงคมนาคม
หอสมุดแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์

๗๘
เลย
เพชรบุรี
กระบี่
กาฬสินธุ์
สมุทรปราการ
ปทุมธานี,
อุบลราชธานี
สมุทรสงคราม
สุราษฎร์ธานี

๗๙
นครศรีธรรมราช
สุโขทัย
ร้อยเอ็ด
ชุมพร
นครนายก
ราชบุรี
แม่ฮ่องสอน
ตาก

๘๐
นครสวรรค์
นนทบุรี
ชลบุรี
สิงห์บุรี
กำแพงเพชร
นครปฐม
อ่างทอง
มหาสารคาม

๘๑
รามเกียรติ์
เวสสันดรชาดก
พระอภัยมณี
พระรถเมรี
สังข์ทอง
ไกรทอง
ปลาบู่ทอง
สามก๊ก

๘๒
กี่
ไถ
ครกกระเดื่อง โรงสี
สถาปนิก
แห, อวน, เบ็ด, ยอ
โทรศัพท์
เข็มควัก, ไม้นิต
ครก

๘๓
อุดร
ทักษิณ
บูรพา
ประจิม
อีสาน
พายัพ
อาคเนย์
หรดี

๘๔
บริโภค
บริวาร
บริบูรณ์
บริรักษ์
บริเวณ
บริษัท
บริหาร
บริภาษ

๘๕
ยี่เข่ง, ยี่โถ
ยี่หุบ
ยี่สก
ยี่หระ
ยี่สาร
ยี่สิบ
ยี่ห้อ
ยี่หร่า

เฉลย

๘๖
สนาม
สนุก
สภา
สนั่น
สนม
สนอง
สนิท
สนิม

๘๗
กะปะ
กะโปรง
กะพรุน
กะเพรา
กะล่อน
กะลา, กะโหลก
กะโปโล
กะหล่ำปลี

๘๘
กระชัง
กระชอน
กระเดื่อง
กระยาสารท
กระชาย
กระหาย
กระทิง
กระเบื้อง

๘๙
การุณย์
การันต์
กาลี
กาแล
กาแล็กซี่
กาสิโน
กาเหว่า
กาหลง

๙๐
ตะเคียน
ตะไคร้
ตะกร้อ
ตะคอก
ตะกรุด
ตะกรุม
ตะกั่ว
ตะเบ็ง

๙๑
ตะเกียง
ตะไกร
ตะเกียบ
ตะขอ
ตะลุย
ตะไล
ตะแคง
ตะลอน

๙๒
ทุรกันดาร
ทุเลา
ทุรนทุราย
ทุรชน
ทุเรียน
ทุเรศ
ทุศีล
ทุลักทุเล

๙๓
นิพนธ์
นิโคติน
นิติ
นิคม
นิกาย
นิทรรศการ
นิทาน
นิกร

๙๔
ประทีป
ประทัด
ประท้วง
ประธาน
ประถม
ประหม่า
ประมง
ประนอม

๙๕
ประพาส
ประมาณ
ประลอง
ประมุข
ประสบ
ประหลาด
ประมาท
ประสา

๙๖
พยากรณ์
พนม
พนัง
พยศ
พยางค์
พนา, พนัส
พยัคฆ์
พนัก

๙๗
ระกำ
ระทด
ระคน
ระดม
ระอุ
ระแหง
ระแวง
ระหัด

๙๘
ละมุด
ละบัด
ละม่อม
ละลาย
ละเมอ
ละเลง
ละม้าย
ละเบ็ง

๑๐๑
โกดัง
โกสน
โกสีย์
โกเมน
โกมุท โกเมศ โกมล
โกหก
โกสุม
โกลาหล

๑๐๔
ดีเซล
ดีปลี
ดีแตก
ดีเปรสชั่น
ดีดีที
ดีเอ็นเอ
ดีเกลือ
ดีฝ่อ

๑๐๗
ภูมิศาสตร์
ภูผา
ภูเขา
ภูวดล
ภูมิลำเนา
ภูษา
ภูษิต
ภูธร ภูธเนศ

๙๙
สีกา
อุบาสิกา
สกา
เอกา
ดาริกา
ปากกา
ระกา
เพกา

๑๐๒
ขมิ้น
ขยัน
ขยาย
ขยุ้ม
ขมา
ขโมย
ขยะ
ขมับ

๑๐๕
บังกะโล
บังอร
บังเอิญ, บังเกิด
บังเหียน
บังสุกุล
บังอาจ
บังคม
บังคับ

๑๐๘
มหกรรม
มหาวิทยาลัย
มหัศจรรย์
มหานิกาย มหายาน
มโหรี
มหรรณพ
มหาดไทย
มหาชาติ

๑๐๐
อุดร
อีสาน
บูรพา
อาคเนย์
ทักษิณ
หรดี
ประจิม
พายัพ

๑๐๓
จำกัด
จำนำ
จำเลย
จำหน่าย
จำวัด
จำอวด
จำปี
จำเจ

๑๐๖
พิกล
พิโรธ
พิการ
พิเคราะห์
พิกุล
พิรุณ
พิธีกร
พิจิตร พิไล

๑๐๙
มะแม
มะเมีย
มะโรง
มะเส็ง
มะเร็ง
มะพร้าว
มะกรูด
มะดัน

เฉลย

๑๑๐
รังแค
รังแก รังควาน
รังเกียจ
รังนก
รังดุม
รังวัด
รังสี
รังสรรค์

๑๑๓
สาโท
สาแหรก
สาวก
สาเหตุ
สาละวน
สาหร่าย
สาระแน
สาเก

๑๑๖
แกงเลียง
แกงส้ม
แกงเขียวหวาน
แกงเผ็ด
แกงป่า
ต้มข่าไก่
แกงมัสมั่น
แกงจืด

๑๑๙
เล่นซ่อนหา
เล่นมอญซ่อนผ้า
เก้าอี้ดนตรี
แม่งู
หมากฮอส
หมากรุก
วิ่งกระสอบ
วิ่งเปรี้ยว

๑๑๑
ละโว้
ละว้า
ละแวก
ละเมาะ
ละโมม
ละลวย
ละเมอ
ละเอียด

๑๑๔
ไข่ดาว
ไข่เจียว
ไข่ตุ๋น
ไข่เค็ม
ไข่ลูกเขย
ไข่หวาน
ไข่ลวก
ไข่พะโล้

๑๑๗
กล้วยปิ้ง กล้วยเผา
กล้วยเชื่อม
กล้วยแขก
กล้วยบวชชี
กล้วยตาก
กล้วยกวน
กล้วยดองน้ำผึ้ง
กล้วยฉาบ

๑๒๐
วอลเลย์บอล
บาสเก็ตบอล
ฟุตบอล
แชร์บอล
เตะตะกร้อ
ตีปิงปอง
แบตมินตัน
ชักกะเย่อ

๑๑๒
สะโอดสะอง
สะอึกสะอื้น
สะลึมสะลือ
สะเทินน้ำสะเทินบก
สะสาง
สะสม
สะดวก

๑๑๕
หมูทอดกระเทียม
หมูกรอบ
หมูทุบ
หมูหยอง
หมูปิ้ง
หมูยอ
หมูหวาน
หมูกะทะ

๑๑๘
แข่งเสียงนกเขาขัน
ตีไก่
ชนวัว
แข่งเรือ
มวยทะเล
ตกเบ็ด
ปีนเสาน้ำมัน
วิ่งวิบาก

๑๒๑
เวียนเทียน
ปิดทองลูกนิมิต
ทอดกฐิน
เทศน์มหาชาติ
อุปสมบท
ขนทรายเข้าวัด
ก่อพระเจดีย์ทราย
ทอดผ้าป่า
งานศพ

๑๒๒
พระอุโบสถ
หอระฆัง
วิหาร
ศาลา
ห้องสุขา
กุฏิ
หอฉัน
พระเมรุ

ขอขอบคุณทุกท่านที่อ่านจบ

และพ้อมพบคารวะว่าเก่งเหลือ

ย้อนไปอ่านอีกครั้งคงไม่เบื่อ

และขอเชื่อว่าไม่ต้องดูเฉลย

ลองทบทวนใช้สมองตรองตรึกคิด

กระตุ้นจิตแต่วางใจให้นิ่งเฉย

ความรู้เก่าแวบเข้ามาคงจะเคย

อัตโนมัติเผยคืองานสมองกล

หากเล่มนี้มีประโยชน์ต่อท่านบ้าง

เป็นข้ออ้างให้ได้สร้างซึ่งกุศล

อนุโมทนาแผ่ไปให้ทุกคน

ได้แบ่งผลบุญเราท่านทั่วกันเทอญ

มณฑนา รัตนาภิชาติ

๙ ตุลาคม ๖๗

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์บุญยไพศาลเจริญ
17 ตุลาคม 2567 โทร. 081-9489049

ผู้แต่งชื่อ **มณฑนา รัตนาภิชาติ**

ใช่เก่งกาจเป็นเพียงครูผู้สอน
รับบำนาญนานแล้วว่างเขียนกลอน
ถ้อยสุนทรเป็นความตามแต่งมา
จึงจัดพิมพ์แจกไปให้อ่านเล่น
และเล็งเห็นประโยชน์รวมร่วมหรรษา
ไม่ซึมเศร้าฟื้นสมองประลองปัญญา
ช่วยโมทนาผลบุญกันนะท่านเอย

ได้เกิดมาบนผืนแผ่นดินนี้
เติบโตที่ประเทศมีเขตขัณฑ์
ได้ศึกษาเล่าเรียนที่นี่กัน
เมืองนี้นั้นมีองค์พระราชา
ได้ทำมาหากินสงบสุข
มีบ้างทุกข์เราศรัทธาพุทธศาสนา
สุจริตการทำงานได้เงินตรา
เลี้ยงชีวาจนชรามาบัดนี้
จึงตอบแทนคุณของแผ่นดินไทย
สำนึกในชาติสยามงามศักดิ์ศรี
สำนึกในศาสน์กษัตริย์สุดทวี
จึงสร้างสิ่งดีดีเพื่อแทนคุณ

ขออภัย แก้ไข

- หน้า 3 บรรทัดที่ 9 คำสุดท้าย " พานิชย์ " แก้เป็น " พาณิชย์ "
- หน้า 44 หมายเลข 77 " ได" แก้ไขเป็น "ใด"
- หน้า 82 เพิ่ม คำเฉลย ข้อ 75 (หน้า 43)

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
พระเจ้าตากสินมหาราช
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

- หน้า 84-85 คำเฉลย
  1. ช่องหมายเลข 100 ตัดออก (หน้า 84 ช่องล่าง/แรก)
  2. แก้ไขช่องหมายเลข 101 เป็น 100, 102 เป็น 101, 103 เป็น 102, 104 เป็น 103, 105 เป็น 104, 106 เป็น 105, 107 เป็น 106, 108 เป็น 107, 109 เป็น 108, 110 เป็น 109, 111 เป็น 110, 112 เป็น 111, 113 เป็น 112, 114 เป็น 113, 115 เป็น 114, 116 เป็น 115, 117 เป็น 116, 118 เป็น 117, 119 เป็น 118, 120 เป็น 119, 121 เป็น 120